

ИЗВЕШТАЈ

о пословању слободних зона у Републици Србији за 2013. годину

Правни основ за подношење овог Извештаја садржан је у члану 11. став 4. Закона о слободним зонама („Службени гласник РС”, број 62/06), којим је прописано да министарство надлежно за послове финансија подноси Влади једном годишње извештај о пословању у свим слободним зонама у Републици Србији, са предлогом мера.

Сагласно члану 11. став 1. Закона о слободним зонама, привредна друштва за управљање слободном зоном дужна су да у року од 90 дана по истеку календарске године доставе Управи за слободне зоне годишње извештаје о пословању у слободној зони за претходну годину.

У 2013. години на територији Републике Србије функционисало је девет слободних зона и то: Слободна зона „Пирот”, Слободна зона „Зрењанин”, Слободна зона „Суботица”, Слободна зона „Нови Сад”, „ФАС Слободна зона”, Крагујевац, Слободна зона „Шабац”, Слободна зона „Ужице”, Слободна зона „Смедерево” и Слободна зона „Крушевац”.

„Слободна зона Југ” и Слободна зона „Свилајнац” које су решењем Владе добиле сагласност за одређивање подручја слободне зоне, још увек нису почеле са радом.

Привредна друштва за управљање слободним зонама, које су функционисале у 2013. години, у прописаном року доставила су тражене извештаје.

І Капацитети слободних зона

У 2013. години дошло је до проширења Слободне зоне „Суботица” у Суботици, на површини од 8 ha 83 a 95 m² и Слободне зоне „Смедерево” у Смедереву, на површини од 42 ha 25 a 22 m².

Површина Слободне зоне „Пирот” износи 102 ha 65 a 63 m².

Површина канцеларијског простора у овој слободној зони износи 9.255 m², а затвореног производног простора 121.043 m². Површина затвореног складишног простора износи 46.176 m², а отвореног 475.652 m².

Површина Слободне зоне „Суботица” износи 43 ha 67 a 34 m².

Површина канцеларијског простора износи 1.313 m², док је површина затвореног производног простора у овој слободној зони 56.220 m². Површина затвореног складишног простора је 6.200 m², а отвореног складишног простора 6.800 m².

Површина **Слободне зоне „Зрењанин”** износи 98 ha 05 a 48 m².

Површина канцеларијског простора износи 2.238 m², затвореног производног простора 26.153 m², затвореног складишног простора 8.926 m², док је површина отвореног складишног простора 5.120 m².

Подручје **Слободне зоне „Нови Сад”** обухвата територију укупне површине 75 ha 08 a 47 m².

Површина канцеларијског простора износи 1.831 m², затвореног производног простора 217.547 m², док је површина затвореног складишног простора 13.263 m², а отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 7.900 m².

Подручје **Слободне зоне „ФАС Слободна зона”** обухвата територију укупне површине 176 ha 45 a 62 m².

Површина канцеларијског простора износи 39.053 m², затвореног производног простора 302.956 m², затвореног складишног простора 62.960 m², а површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне износи 105.021 m².

Површина **Слободне зоне „Шабац”** износи 42 ha 81 a 41 m².

Површина канцеларијског простора износи 550 m², затвореног производног простора 2.892 m², затвореног складишног простора 12.270 m², а површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне износи 14.000 m².

Површина **Слободне зоне „Ужице”** износи 55 ha 38 a 52 m².

Површина канцеларијског простора износи 2.614 m², затвореног производног простора 290.930 m², затвореног складишног простора 83.150 m², док је површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 177.158 m².

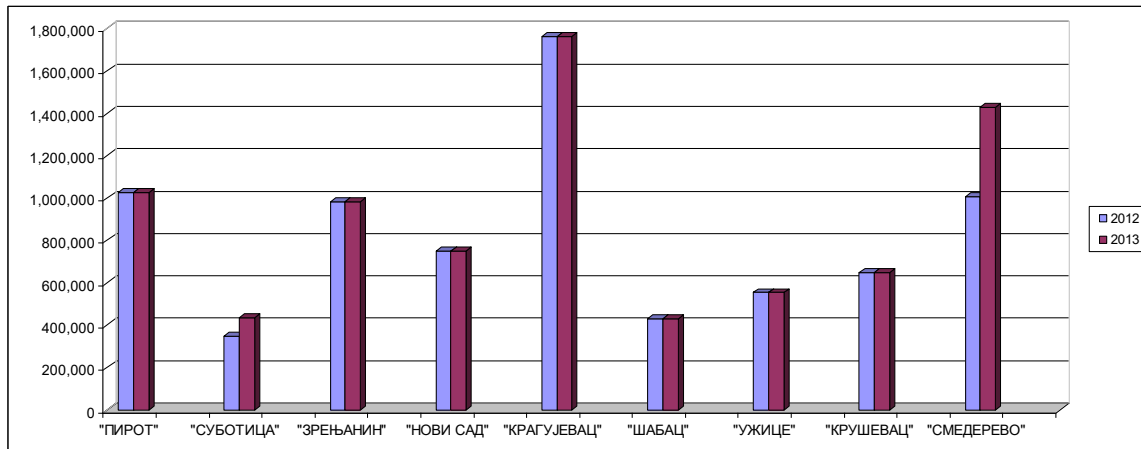
Површина **Слободне зоне „Крушевац”** износи 64 ha 86 a 84 m².

Површина канцеларијског простора износи 23.136 m², затвореног производног простора 70.968 m², затвореног складишног простора 16.887 m², док је површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 3.965 m².

Површина **Слободне зоне „Смедерево”** износи 142 ha 73 a 01 m².

Површина канцеларијског простора износи 2.100 m², затвореног производног простора 16.000 m², затвореног складишног простора 2.500 m², док је површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 13.100 m².

ПОВРШИНА СЛОБОДНЕ ЗОНЕ (у m²)

II Резултати пословања слободних зона

Укупна вредност реализованог промета робе и услуга у 2013. години преко наведених слободних зона износи 4.935.117.473,00 евра. У односу на 2012. годину укупан промет већи је за 97,44%. На пораст промета утицао је пораст увоза робе, репроматеријала и готових производа, као и повећање извоза робе. Увоз робе увећан је за 55,55% у односу на 2012. годину, и то репроматеријала за 57,18%, док је увоз готових производа повећан за 39,32%. Извоз робе увећан је за 143,15% у односу на 2012. годину, док је пласман робе на тржиште Републике Србије увећан за 221,35% у односу на 2012. годину. Вредност пружених услуга у слободним зонама већа је у односу на 2012. годину за 99,77%. На овакав пораст укупне вредности реализованог промета робе и услуга у 2013. години утицао је значајан раст укупне вредности реализованог промета Слободне зоне „Крагујевац” за 170,55%, Слободне зоне „Зрењанин” за 188,23% као и повећање реализованог промета Слободне зоне „Суботица” за 24,33%.

Вредност реализованог промета робе и услуга износи 4.935.117.473,00 евра и то:

- увоз - 2.247.797.476,00 евра,
- извоз - 2.164.558.008,00 евра,
- пласман на тржиште Републике Србије - 513.823.429,00 евра.

У односу на 2012. годину увоз је порастао за 55,55%, извоз за 143,15%, док је пласман на тржиште Републике Србије повећан за 221,35%.

Вредност реализованог промета услуга у слободним зонама износи 8.938.560,00 евра.

У односу на 2012. годину промет услуга већи је за 99,77%.

Највећи промет реализован је у „ФАС Слободна зона”, Крагујевац и износи 3.254.183.796,00 евра, односно 65,94% укупно реализованог промета робе и услуга у слободним зонама. У односу на 2012. годину укупан промет у овој слободној зони већи је за 170,50%, а вредност продате робе и пружених услуга за 433,87%.

У Слободној зони „Пирот” реализован је укупан промет у износу од 547.874.006,00 евра. У односу на 2012. годину промет у овој слободној зони већи је за 14,18%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 3,84%.

У Слободној зони „Зрењанин” реализован је укупан промет у износу од 256.316.329,00 евра. У односу на 2012. годину промет у овој слободној зони већи је за 188,23%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 188,74%.

У Слободној зони „Суботица” реализован је укупан промет у износу од 380.026.581,00 евра. У односу на 2012. годину промет у овој слободној зони већи је за 24,33%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 28,99%.

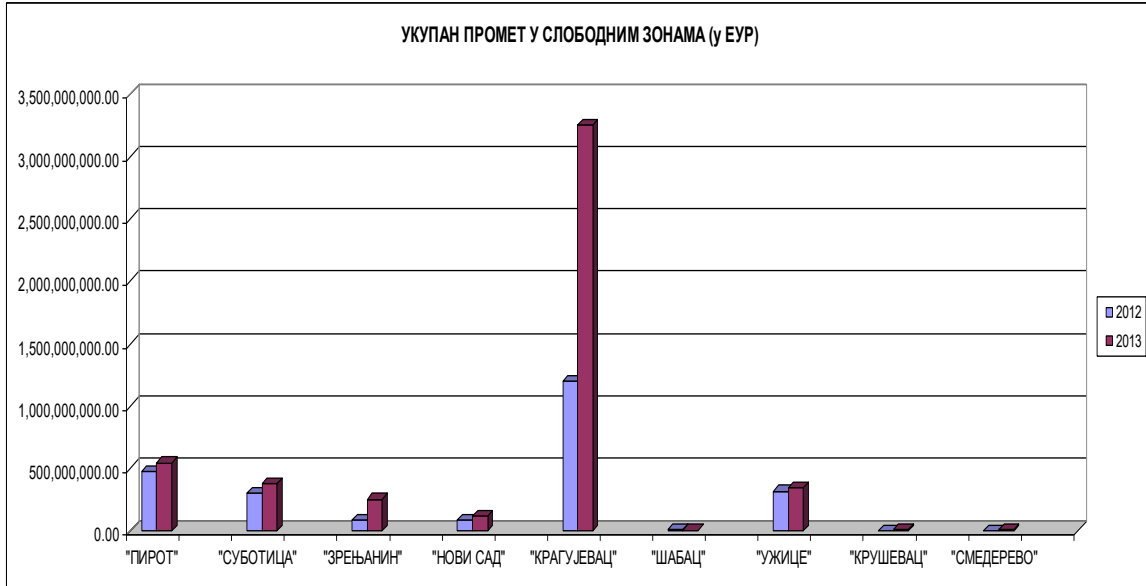
У Слободној зони „Нови Сад” реализован је промет у износу од 118.493.298,00 евра. У односу на 2012. годину промет у овој слободној зони већи је за 34,87%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 80,76%.

У Слободној зони „Шабац”, укупан реализован промет износио је 6.316.860,00 евра. У односу на 2012. годину промет у овој слободној зони мањи је за 46,85%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга смањена је за 54,47%.

У Слободној зони „Ужице” реализован је промет у износу од 344.209.274,00 евра. У односу на 2012. годину промет у овој слободној зони већи је за 7,76%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 10,54%.

У Слободној зони „Крушевац” реализован је промет у износу од 13.096.835,00 евра, док је износ продате робе и пружених услуга 8.461.005,00 евра.

У Слободној зони „Смедерево” реализован је промет у износу од 14.600.494,00 евра. У односу на 2012. годину промет у овој слободној зони већи је за 380,37%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 406,43%.

Спољнотрговински промет

„ФАС Слободна зона”, Крагујевац остварила је највећи извоз робе у износу од 1.419.077.969,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 99,75%, односно 1.415.459.861,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 0,25%, односно 3.618.108,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности 1.495.042.954,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 1.430.532.001,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 64.510.953,00 евра.

У односу на 2012. годину укупан извоз робе већи је за 378,16%, али је извоз робе произведене у слободној зони повећан за 377,19%.

Увоз робе у односу на 2012. годину, такође је већи за 433,87%. Увоз репроматеријала увећан је за 70,39%, док је увоз готових производа повећан за 90,11%.

Слободна зона „Пирот” остварила је укупан извоз робе, у износу од 277.567.753,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 86,70%, односно 240.655.047,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 13,30%, односно 36.912.706,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

- Унос стране робе остварен је у износу од 223.419.414,00 евра, и то:
- за потребе производње у слободној зони - 170.740.193,00 евра,
 - роба стављена у поступак складиштења - 52.679.221,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 53.341,00 евра, је оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 36.912.706,00 евра је ускладиштена и извезена из слободне зоне.

У односу на 2012. годину укупан извоз робе већи је за 10,27%, али је извоз робе произведене у слободној зони повећан за 17,29%.

Увоз робе у односу на 2012. годину, такође је већи за 33,49%. Увоз репроматеријала увећан је за 12,11%, док је увоз готових производа повећан за 249,43%.

Слободна зона „Зрењанин” остварила је извоз робе у износу од 83.292.506,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 99,57%, односно 82.932.713,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 0,43%, односно 359.793,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Унос робе у слободну зону износио је 118.162.907,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 117.175.440,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 987.467,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 869.212,00 евра, је оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије.

У односу на 2012. годину укупан извоз робе већи је за 87,69%, при чему је извоз робе произведене у слободној зони већи за 87,65%.

Увоз робе у односу на 2012. годину већи је за 187,63%, при чему је увоз репроматеријала већи за 190,86%, док је увоз готових производа повећан за 24,18%.

Овако значајан пораст укупног извоза и увоза у 2012. години резултат је пословања предузећа „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. у режиму слободне зоне које је кооперант „Fiat Automobili Serbia” и које је остварило укупан извоз робе у износу од 76.541.916,00 евра, док је укупан укупан пласман робе у „ФАС Слободна зона”, Крагујевац износио 52.307.763,00 евра.

Слободна зона „Суботица” остварила је укупан извоз робе у износу од 180.546.431,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 96,35%, односно 173.963.903,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 3,65%, односно 6.582.528,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности од 198.955.988,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 186.114.098,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 12.841.890,00 евра,

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 6.582.528,00 евра је ускладиштена и извезена из слободне зоне.

У односу на 2012. годину укупан извоз робе већи је за 28,99%, при чему је извоз робе произведене у слободној зони већи за 28,46%.

Увоз робе у односу на 2012. годину већи је за 20,38%. Увоз репроматеријала већи је за 40,42%, док је увоз готових производа мањи за 60,78%.

Слободна зона „Нови Сад” остварила је укупан извоз робе у износу од 25.879.576,00 евра, што је повећање од 34,00% у односу на 2012. годину.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 5,08%, односно 1.313.708,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 94,92%, односно 24.565.868,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности од 57.359.386,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 14.576.533,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 42.782.853,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 23.966.905,00 евра оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 20.610.425,00 евра је извезена из слободне зоне.

Слободна зона „Шабац” остварила је укупан унос робе у износу од 3.762.552,00 евра, што представља смањење у односу на 2012. годину за 40,05%. Међутим, извоз робе је у 2013. години износио 931.480,00 евра и већи је за 59,48% у односу на 2011. годину. У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 60,80%, односно 566.310,00 евра.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности 3.762.552,00 евра, од чега је роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 1.562.001,00 евра оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 365.169,00 евра извезена из слободне зоне.

Слободна зона „Ужице” остварила је укупан извоз робе у износу од 163.396.430,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 97,75%, односно 159.722.821,00 евра.

У слободну зону је извршен унос робе за потребе производње у вредности 136.046.850,00 евра, док је увоз готових производа износио 5.889.936,00 евра.

У односу на 2012. годину, укупан извоз робе произведене у слободној зони већи је за 17,75%, док је увоз репроматеријала у односу на 2012. годину мањи је за 0,28%.

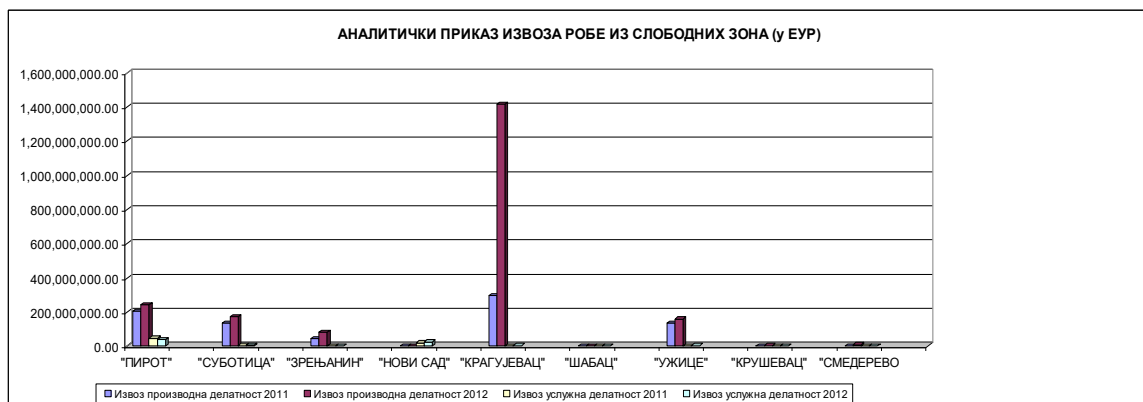
Слободна зона „Крушевац” остварила је укупан унос робе у износу од 4.635.830,00 евра, док је укупан извоз у 2013. години износио 4.298.663,00 евра.

Учешће извоза робе произведене у овој слободној зони у укупном извозу поменуте зоне износи 97,75% односно 4.199.628,00 евра.

Слободна зона „Смедерево” остварила је извоз произведене робе у износу од 9.568.200,00 евра, односно 100% од укупно оствареног извоза робе.

У слободну зону је извршен унос робе за потребе производње у вредности 4.521.659,00 евра.

У односу на 2012. годину укупан извоз робе произведене у слободној зони већи је за 429,51%, док је увоз репроматеријала у односу на 2012. годину већи је за 330,95%.

Промет услуга

У Слободној зони „Пирот” укупна вредност пружених услуга износи 2.219.460,00 евра.

У односу на 2012. годину укупна вредност пружених услуга мања је за 8,63%.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна вредност пружених услуга износи 93.673,00 евра.

У односу на 2012. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 42,82%.

У Слободној зони „Суботица” укупна вредност пружених услуга износи 524.162,00 евра.

У односу на 2012. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 30,31%.

У Слободној зони „Нови Сад” укупна вредност пружених услуга износи 532.185,00 евра.

У односу на 2012. годину укупна вредност пружених услуга смањена је за 1,55%.

У Слободној зони „Шабац” укупна вредност пружених услуга износи 60.827,00 евра.

У односу на 2012. годину укупна вредност пружених услуга смањена је за 69,38%.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна вредност пружених услуга износи 4.937.889,00 евра.

У односу на 2012. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 1.178,16%.

У Слободној зони „Ужице” укупна вредност пружених услуга износи 524.044,00 евра.

У односу на 2012. годину укупна вредност пружених услуга порасла је за 15,97%.

У Слободној зони „Крушевац” укупна вредност пружених услуга износи 28.197,00 евра.

У Слободној зони „Смедерево” укупна вредност пружених услуга износи 18.123,00 евра.

Обим инвестиционих улагања

Обим инвестиционих улагања у слободним зонама у 2013. години износи 197.885.514,00 евра, и у односу на 2012. годину смањен је за 73,81%.

У Слободној зони „Пирот” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 22.542.550,00 евра. Инвестиције су имали:

- привредно друштво за управљање слободном зоном - 26.200,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Новадис” (100% власништво страног улагача) - 34.745,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Пиротекс Трико” (домаће производно предузеће) - 127.224,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Бест табако”(инострано производно предузеће) - 219.657,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Тери инжењеринг” - 34.000,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Серб Пекицинг” (инострано производно предузеће) - 358.205,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар” А.Д. (домаће производно предузеће) - 89.916,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар Турес” (власништво „Michelin”-а) - 21.644.603,00 евра, и
- корисник слободне зоне, производно предузеће „Зелени пут” - 8.000,00 евра,

Привредно друштво за управљање слободном зоном инвестирало је у куповину земљишта од општине, грађевинске објекте и опрему.

Предузеће „Новадис” је инвестирало у опремање производних капацитета опремом и алатима за производњу са домаћег тржишта и из увоза, као и у проширење капацитета за 200 m². Такође је упутила захтев слободној зони за изградњу треће фазе проширења пословног простора.

Предузеће „Пиротекс Трико” наставило је инвестирање у изградњу магацинских и производних капацитета површине веће од 2.000 m². Завршетак инвестиције у објекте и почетак рада фирме у слободној зони очекује се у току 2014. године.

Инвестиције предузећа „Тигар” А.Д. у 2013. години су значајно смањена и улагања се углавном односе на инвестиционо одржавање опреме, доградњу и набавку рачунарске опреме.

У циљу реализације глобалног пројекта на нивоу Мишелин Групе, донета је одлуку о инвестирању у проширење производних капацитета привредног друштва „Тигар Тајерс” д.о.о. у вредности од 215.000.000,00 еура. Инвестициони пројекат је препознат од стране Владе Републике Србије, позитивно оцењен и формално потврђен у априлу 2012. године потписивањем Меморандума о разумевању.

Предметни пројекат на нивоу „Тигар Тајерса” д.о.о. предвиђа освајање новог програма путничких и полутеретних пнеуматика и уједно проширење постојећих производних капацитета са 8.000.000 комада гума у 2013. на 12.000.000 комада гума до 2016. године (односно, повећање производње за 50%).

У 2013. години инвестирано је 19.254.907,00 евра у куповину земљишта и изградњу производних објеката, а износ од 2.389.696,00 евра инвестиран је у набавку дела опреме за потребе производње.

Предузеће „Зелени пут” инвестирало је 8.000,00 евра у увођење стандарда ИСО 9001 и ИСО 14001.

У **Слободној зони „Зрењанин”** реализовано је инвестиционо улагање у износу од 1.162.550,00 евра. Инвестиције су имали:

- корисник слободне зоне, предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина, у износу од 72.148,00 евра, и
- корисник слободне зоне, предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. из Зрењанина инвестирало је у опрему износ од 1.090.402,00 евра.

У **Слободној зони „Суботица”** реализовано је инвестиционо улагање у износу од 9.165.800,00 евра. Инвестиције су имали:

- корисник слободне зоне, предузеће „SIMENS” д.о.о. које је инвестирало 2.193.704,00 евра у опрему за производњу,

- корисник слободне зоне, предузеће „NORMA GROUP” које је инвестирало 1.682.105,00 евра у изградњу објекта као и у набавку производних машина, алата и остале опреме,
- корисник слободне зоне, предузеће „DUNKERMOTOREN” које је инвестирало 684.443,00 евра у нову опрему, машине и алате,
- корисник слободне зоне, предузеће „CONTITECHFLUID” које је инвестирало 3.216.446,00 евра у набавку опреме и
- корисник слободне зоне, предузеће „SWAROVSKI SUBOTICA” које је инвестирало 1.389.102,00 евра у реконструкцију изнајмљеног објекта и набавку опреме.

У **Слободној зони „Нови Сад”** реализовано је инвестиционо улагање у износу од 297.437,00 евра.

Инвестиције је имало привредно друштво за управљање слободном зоном у износу од 297.437,00 евра и то у увођење новог софтвера, инсталирање видео надзора и инфраструктурне радове.

У **Слободној зони „Шабац”** реализовано је инвестиционо улагања у износу од 2.466.959,00 евра.

Инвестиције је имало предузеће „СБЕ Србија” у производну халу и набавку опреме.

У **„ФАС Слободна зона”**, Крагујевац реализовано је инвестиционо улагање у износу од 158.802.911,00 евра.

Инвестирано је претежно у набавку и инсталирање најсавременије опреме и постројења, а један део се односи на грађевинске радове везане за адаптацију и проширење производних постројења.

У **Слободној зони „Ужице”** реализовано је инвестиционо улагање у износу од 2.864.871,00 евра. Инвестиције су имали:

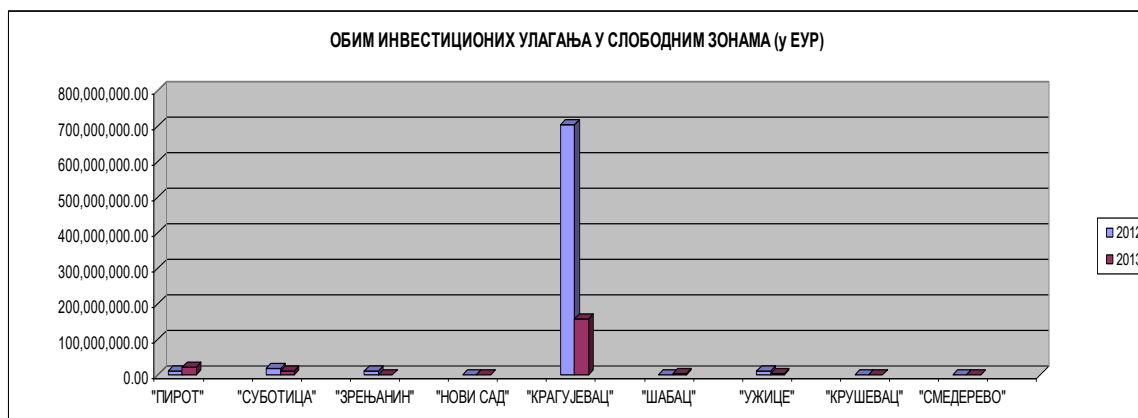
- корисник слободне зоне „Ваљаоница бакра” А.Д. у износу од 676.596,00 евра,
- корисник слободне зоне „Импол Севал” А.Д. у износу од 2.090.000,00 евра у завршетак линије за бојење лимова,
- корисник слободне зоне „Коперком” д.о.о. у износу од 38.893,00 евра у изградњу објекта и набавку опреме и
- корисник слободне зоне „Атлас” д.о.о. у износу од 59.382,00 евра.

У **Слободној зони „Крушевац”** реализовано је инвестиционо улагања у износу од 159.183,00 евра.

Инвестиције је имало предузеће „Трајал Корпорација” А.Д. које је инвестирало у набавку канцелариске опреме и транспортних средстава.

У Слободној зони „Смедерево” реализовано је инвестиционо улагања у износу од 423.253,00 евра.

Инвестиције је имало предузеће „Metech” д.о.о. које је инвестирало у изградњу хале и куповину производне опреме

Остварени ефекти на локални и укупни привредни развој Републике Србије

Обим пословања свих производних капацитета смештених у слободним зонама последњих година је у сталном порасту. Сви произвођачи су улагали у нову опрему чиме је извршен трансфер савремених технологија.

У Слободној зони „Пирот” вредност укупног промета робе остварене преко ове слободне зоне у 2013. години износи око 550.000.000,00 евра. Покривеност увоза извозом износила је 124,00%, што представља даљи раст извозне оријентације производних корисника зоне.

Главни програм у Слободној зони „Пирот” је производња путничких и скутер гума произвођача „Michelin” из Француске. Овај пројекат се од 2000. године, успешно одвија у овој слободној зони.

Важно је истаћи да је на нивоу Мишелин Групе донета одлука о инвестирању у проширење производних капацитета са 8.000.000 комада гума у 2013. години на 12.000.000 комада гума до 2016. године (односно, повећање производње за 50%) у вредности од 215.000.000,00 евра.

За „Тигар” А.Д. најважнија карактеристика пословања у 2013. години била је интензиван рад на заокруживању процеса дугорочне финансијске консолидације. На предлог Министарства финансија и привреде, Влада Републике Србије је 28. марта донела Закључак о издавању гаранције Фонда за развој Републике Србије у

корист Тигар а.д, у висини од 20 милиона евра, од чега 15 милиона евра за рефинансирање постојећих кредита за трајна обртна средства и 5 милиона евра за обезбеђивање нових кредита за трајна обртна средства, како би се подигао ниво производње којим ће се омогућити стабилно пословање и измиривање обавеза по доспелим дужничко - поверилачким односима у наредном периоду.

Осим највећих производних програма у Слободној зони „Пирот” пословање осталих програма показује сталну узлазну линију. То доказује стални раст броја корисника Слободне зоне „Пирот”, као и вредност оствареног промета робе и услуга.

Услуге које није у могућности да пружи својим корисницима, слободна зона обезбеђује са подручја општине Пирот. Ова сарадња је нарочито изражена у области грађевинарства где су пројектанти и извођачи радова у слободној зони локалне фирме. Пословима царинског посредовања бави се поред слободне зоне и десетак шпедитерских фирми из Пирота, Димитровграда, Ниша и Београда.

У сарадњи са страним партнерима као корисницима слободне зоне, Слободна зона „Пирот” је један од носилаца развоја града и регије. Присуство страног капитала, кроз континуиране инвестиције у претходном периоду, обезбеђује стални раст девизног прилива од извоза робе из слободне зоне, а такође утиче и на раст запослености, како у самој слободној зони тако и на подручју општине и ширег региона.

Главни корисници Слободне зоне „Пирот” везани су за глобалну економију и светско тржиште и свако превирање у пословању корисника одражава се и на пословање слободне зоне. Међутим, за разлику од 2009. године у којој је забележен пад промета од 67% у односу на 2008. годину, у свим наредним годинама забележен је раст промета, па је тако у 2013. години забележено повећање укупног промета за 14,18% у односу на 2012. годину. Извоз из слободне зоне порастао је за 10,27% у односу на 2012. годину.

Обим остварених инвестиција у 2012. години већи је за 132,12% у односу на 2012. годину.

У Слободној зони „Зрењанин” производњом се бави предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина, предузеће „Лк Арматуре” из Зрењанина, као и предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о.

Предузеће „Колпа” д.о.о. се бави производњом када, туш кабина и хидромасажера. Остварену производњу у 2013. години највећим делом (97%) пласирало је на ино-тржиште.

Предузеће „Лк Арматуре” се бави производњом цеви од челика и своју производњу у потпуности пласира на ино-тржиште.

Предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. бави се производњом каблова за ауто индустрију. Половину своје производње пласирало је на иностржиште (49%) док је остатак производње испоручен предузећу „Фиат Аутомобили Србија” д.о.о.

У финалним производима који се израђују у слободној зони учествује низ добављача са територије Републике Србије. Најзначајнији домаћи добављачи су испоручиоци смоле, палета, иверице, фолије као и других материјала који се примењују у процесу производње, делова који се уграђују у финални производ, као и амбалаже у коју се пакује финални производ. Процена је да од тога живи додатних 225 лица запослених у тим фирмама ван подручја Слободне зоне „Зрењанин”.

У Слободној зони „Суботица” производњом се бави предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда, као и предузећа „NORMA GROUP” д.о.о., „DUNKERMOTOREN” д.о.о. „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице и „SWAROVSKI SUBOTICA” д.о.о.

Предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда производи делове ветрогенератора и високонапонских електромотора. Ветрогенератори се израђују за потребе произвођача ветро-електрана широм света. Ове електране припадају грани „обновљиве енергије” и као такви имају приоритет у светским инвестицијама.

Предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. производи каблове за ауто индустрију, а предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. које производи електромоторе за желузине је у 2013. години преселило из матичне фирме део улазне контроле производне линије KD/BG, у укупној вредности инвестиција од 602.750,00 евра. Утицај инвестиција у 2013. години су отварање 25 нових радних места од којих је 7 са ВШС или ВСС.

Предузеће „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. производи гумена црева за аутомобилску индустрију и у 2013. години извршена су значајна улагања у опрему, која су довела до унапређења производње и испуњења очекиваног резултата готових производа.

У 2013. години „SWAROVSKI SUBOTICA” д.о.о. је припремао основу за улагање у изградњу сопственог производног погона у Слободној зони „Суботица”, на локацији Батинска 94. У том смислу изнајмљен је пословни простор од фирме „Expres Servis” на адреси Београдски пут 117, у коме је после реконструкције почела производња. Суштина почетка производње је у обуци запослених за оперативан рад у 2014. години.

У реконструкцију објекта и набавку потребне опреме је уложено у току 2013. године 159.250.000,00 динара. Ова инвестиција није била планирана у оквиру „Swarovski” концерна.

Предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда и у 2013. години наставило је са инвестирањем у производне линије што је имало апсолутни утицај на раст запослених од 164 људи. Тренд пораста запослених се наставио и у 2014. години. Такође је инвестирано у увоз најсавременијих технологија и опреме за процесе у производном поступку фабрике као што су импрегнација, полимеризација, унутрашњи транспорт и др. Трансфер технологије је урађен из земаља ЕУ, као што су Република Немачка, Република Словенија и Република Швајцарска.

Предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. из Суботице инвестирало је 683.801,00 евра што је, услед трансфера технологије, резултирало повећањем укупног броја запослених за 39,00%.

Предузеће „NORMA GROUP” д.о.о из Суботице инвестирало је 1.682.105,00 евра. У 2013. години ово предузеће је запошљавало 342 радника, што је у односу на 2012. годину пораст за 53 радника.

Предузеће „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице инвестирало је 3.216.446,00 евра. У току 2013. године око 250 особа је засновало радни однос. Преко 90% запослених су са територије Суботице, од којих су око 40% били незапослена лица. У току 2013. године усвојено је пуно нових технологија које су успешно примењене, унапређене и значајно су допринеле задовољству купаца производима.

У предузећу „SWAROVSKI SUBOTICA ” д.о.о. одмах је посао пронашло 26 радника са различитим степеном стручне спреме. Технологије које се примењују су развијене у Аустрији. У раду са тим технологијама паралелно се ради и на њиховом усавршавању у циљу подизања ефикасности и продуктивности рада запослених, а нарочито ради постизања и одржавања потребног квалитета готових полупроизвода за даљу примену у најразличитије сврхе у модној индустрији, као и у другим индустријским гранама.

У односу на 2012. годину, укупан обим инвестиција је смањен за 49,62%.

Друштво за управљање слободном зоном и њени корисници, за различите послове и услуге, остваривали су у 2013. години у свом редовном пословању пословне односе са многим привредним субјектима ван територије зоне, као што су радови на изградњи инвестиционих објеката, услуге транспорта и шпедиције, услуге осигурања објеката и производње, услуге противпожарне заштите и заштите на раду, услуге физичког обезбеђења објеката, набавка резервних делова и материјала, израда алата и прибора за производњу, услуге исхране радника, књиговодствене и друге услуге. За пружање наведених услуга и испоруку материјала, укључено је преко 40 предузећа са територије града Суботица и ширег региона.

У Слободној зони „Нови Сад” у 2013. години реализовано је инвестиционо улагање у нови софтвер, видео надзор и инфраструктурне радове у износу од 297.437,00 евра.

На проширеном подручју слободне зоне које је почело са радом у јануару 2013. године, производни корисник „НИС” А.Д. планирао је инвестиционо улагање у износу од 100.000.000,00 еур у ново постројење Уљаре. Рок за реализацију ове инвестиције је 2017. година.

Предвиђена инвестиција омогући ће прерасподелу и задржавање запослености у Рафинерији нафте Нови Сад, као и додатно запошљавање 150 лица. Од овог броја ново постројење Уљара 3 примиће 100 нових запослених, обновљени Блендинг 40 и бункер станица 10.

У новембру 2013. године потписан је уговор са фирмом „Алкемика Солушн” која се бави рециклажом телефонске и компјутерске опреме без монитора и батерија. Процесом рециклаже се добијају метали који ће се извозити на тржиште ЕУ. Почетак рециклажне делатности планиран је за август 2014. године. У почетној фази планирано је отварање 20 нових радних места. Почетна вредност увезене опреме и инвестиције у простор износи преко 2.000.000,00 евра.

На пружању шпедитерских услуга ангажовано је доста правних субјеката који за потребе пружања шпедитерских услуга корисницима зоне запошљавају око 25 радника, док је на пословима изградње и санације објеката ангажовано око 50 радника.

„ФАС Слободна зона”, Крагујевац у 2013. години реализовала је инвестиционо улагање у износу од 158.802.911,00 евра. Инвестирано је претежно у набавку и инсталирање најсавременије опреме и постројења, а један део се односи на грађевинске радове везане за адаптацију и проширење производних постројења.

Обим инвестиционих улагања у 2013. години мањи је за 77,47% у односу на 2012. годину.

Нижи годишњи износ инвестиција у 2013. години, у односу на 2012. годину, објашњава се чињеницом да су у 2012. години вршене интензивне припреме за отпочињање серијске производње модела ФИАТ 500Л, што је праћено и појачаним инвестиционим активностима, док је у 2013. години иницијални инвестициони процес заокружен и дошло је до пораста улагања у обртна средства, паралелно са растом серијске производње.

Пројекат ФИАТ 500Л постигао је значајан тржишни успех у 2013. години. Продато је преко 110 хиљада возила, што је омогућило да планирана динамика производње буде у потпуности поштована.

Укупан број запослених у 2013. години износи 4.820 што представља пораст запослености у оквиру „ФАС Слободна зона” од 39% у односу на 2012. годину, када је укупан број запослених износио 3.454 радника.

Производни погони компанија, које послују у оквиру „ФАС Слободна зона”, Крагујевац располажу најсавременијом техником и технологијом из области ауто индустрије. Такође, запосленима у компанијама које послују у овој зони омогућено је да перманентно унапређују своје професионалне компетенције и знања.

Пословање „ФАС Слободна зона” остварило је значајан утицај на пословање привредних субјеката који послују у Србији. Посебно позитивни ефекти осећају се у привреди Крагујевца и околних места.

Неке од грана на које је остварен посебно значајан ефекат су: енергетика, транспорт, професионалне услуге, грађевинарство, угоститељство, индустрија обраде секундарних сировина, итд.

У **Слободној зони „Шабац”** реализовано је инвестиционо улагање предузећа „СБЕ Србија” које је инвестирало 2.466.959,00 евра у производну халу и набавку опреме. Поменуто предузеће као класификовани стратешки партнер „Fiat Automobili Serbia” се тренутно налази у првој фази инвестирања. У току претходне две године ова компанија је уложила 3.839.510,00 евра у изградњу пословног простора и опреме.

До краја прве фазе, чији завршетак ће бити најкасније почетком 2016. године, овај инвеститор уложиће укупно 7.000.000,00 евра за набавку и инсталирање најсавременије опреме. Имајући у виду да још увек не располажу са свим машинама које су им неопходне за заокружен процес производње, финални производ се производи у Републици Италији и испоручује стратешком партнеру. Како би се овај процес неометано одвијао, а стратешки партнер на време добијао поручену робу, ангажоване су домаће компаније које им пружају логистичку подршку. У складу са планом рада, тренутно је запослено 30 радника који су прошли обуку у Републици Италији.

У децембру 2013. године Слободна зона „Шабац” је склопила кориснички уговор са предузећем „Alfa Pelet” д.о.о. У производној хали одвијаће се производња огревног енергента, пелета. Постављање опреме је у току, а планирано је запошљавање 20 радника који ће радити у три смене. Укупна инвестиција износи 200.000,00 евра. Пласман на инострано тржиште износиће 80% од укупне производње.

Корисници **Слободне зоне „Ужице”** су током 2013. године реализовали инвестициона улагања у износу од 2.864.871,00 евра. Најзначајније инвестиције су биле у „Импол Севал” а.д. и то: завршетак нове линије за бојење око 639.000,00 евра, набавка опреме за снабдевање електричном енергијом око 574.000,00 евра и набавка нове пресе и репарирање постојеће око 302.000,00 евра.

Током 2013. године ефекти пословања у слободној зони су посебно изражени код компаније „Атлас” д.о.о. чија је вредност остварене производње дуго већа него у 2012. години и која је повећала број запослених радника током 2013. године за 20 радника. „Импол Севал” а.д. и „Ваљаоница бакра” а.д. су благо

повећали вредност остварене производње, тако да је у Слободној зони „Ужице” вредност остварене производње у 2013. години виша за 7,3 % него у 2012. години. Очекујемо да ће до краја 2014. године и предузеће „Коперком” д.о.о. почети да обавља производну делатност у Зони.

Захваљујући између осталог и уштедама које остварују пословањем у слободној зони, „Ваљаоница бакра” А.Д. и „Импол Севал” А.Д. су и поред планиране рационализације броја запослених у условима светске економске кризе, успеле да задрже запосленост на истом нивоу, док је „Атлас” д.о.о. повећао број запослених радника током 2013. године за 20 радника (око 19 %).

По основу набавке сировина, репроматеријала, резервних делова, алата и одржавања опреме, корисници слободне зоне су у вези су са преко 200 добављача како са подручја града Ужица, тако и са територије Републике Србије. Вредност остварених набавки од ових добављача је око 30.500.000,00 евра.

Узимајући у обзир да су корисници слободне зоне велики извозници и да дневно и преко 50 камиона улази и излази из слободне зоне, евидентно је значајно ангажовање транспортних предузећа како са територије града, тако и са ширег подручја Републике Србије.

Истичемо да се ефекти пословања слободних зона на локални и укупни привредни развој, поред сарадње са домаћим привредним субјектима који послују изван слободне зоне, могу сагледати и кроз ангажовање локалне радне снаге при изградњи објеката у слободним зонама као и кроз набавку грађевинског материјала са домаћег тржишта.

У Слободној зони „Крушевац” реализовано је инвестиционо улагање производног корисника „Трајал Когрогасија” А.Д. од 159.183,00 евра у набавку канцелариске опреме и транспортних средстава.

Планирани обим производње у 2014. години корисника „Трајал Когрогасија” А.Д. износи 32.593.854,00 евра. Производни асортиман: пнеуматици и програм гумено-техничке робе, програм средстава за личну заштиту, програм филтера, програм активних угљева који покрива широк спектар производа у форми праха, зрна и гранула намењен различитим употребама. За ову годину планирана је наменска производња за Војску Републике Србије, што ће кориснику „Трајал Когрогасија” А.Д. вратити статус снабдевача.

У Слободној зони „Смедерево” реализовано је инвестиционо улагање производног корисника „Метех” д.о.о. од 423.253,00 евра у изградњу хале и набавку производне опреме.

За потребе предузећа „Метех” д.о.о. у смислу транспорта робе је било ангажовано 3 радника свакодневно целе године и просечно 10 грађевинских и монтажних радника свакодневно целе године.

III Пословање привредних друштава за управљање слободном зоном

Према подацима из достављених извештаја, укупно остварени приходи привредних друштава за управљање слободном зоном износе 421.781.868,00 динара, расходи износе 395.758.992,00 динара, а остварена нето добит 25.925.877,00 динара.

У односу на 2012. годину, нето добит се смањила за 30,23%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Пирот” је **„Слободна зона Пирот” А.Д.** са седиштем у Пироту, ул. Николе Пашића бб, ПИБ 100185123, матични број: 17108522.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 1.235.168,24 евра. Улог оснивача „Тигар” А.Д. износи 918.017,54 евра, улог ХК „Прогрес” износи 30.568,74 евра, Општине Пирот 166.217,54 евра, „Eksplzivni Rudex” 67.346,76 евра и „Униметал” 53.017,66 евра.

Број стално запослених радника у овом привредном друштву је 36.

Слободна зона „Пирот” основана је 8. августа 1996. године Решењем Савезне владе СРЈ, бр. Е.п.бр. 251, а са радом је почела 1. априла 1998. године, по обезбеђењу свих услова за обављање делатности у слободној зони и добијању свих потребних докумената надлежних институција, укључујући и решење за почетак рада, 01/3 број Д-14778/2, које је добила 18. новембра 1997. године од стране Савезне управе царина.

Привредно друштво „Слободна зона Пирот” А.Д. остварило је укупне приходе у износу од 275.963.000,00 динара, расходи износе 257.605.000,00 динара, а остварена нето добит 18.358.000,00 динара.

У односу на 2012. годину нето добит је смањена за 52,40%.

Основни разлог смањења добити у односу на 2012. годину је тежња привредног друштва за управљање Слободном зоном „Пирот” да кроз ниже цене својих услуга привуче још корисника слободне зоне.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Зрењанин” је **друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Зрењанин”**, са седиштем у Зрењанину, ул. Цветна број 1, ПИБ: 103803745, матични број: 20019778.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 1.000,00 евра у динарској противвредности. Улог оснивача „КОЛПА” д.о.о. из Зрењанина износи 90%, док је удео града Зрењанин у оснивачком капиталу 10%.

У овом привредном друштву запослен је један радник.

Слободна зона „Зрењанин” основана је 21. јула 2005. године, Решењем Владе, 05 Број: 335-4640/2005, а са радом је почела 19. септембра 2005. године, по добијању решења за почетак рада, 01/3 број Д-13931/2, од стране Министарства финансија-Управе царина.

Привредно друштво за управљање **Слободном зоном „Зрењанин”** имало је укупне приходе од 6.806.203,00 динара, расходи износе 6.208.088,00 динара, а остварена нето добит 598.116,00 динара.

У односу на 2012. годину нето добит је већа за 74,43%

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Суботица” је **друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Суботица”**, са седиштем у Суботици, ул. Батинска 94, ПИБ: 100852839, матични број: 08625689.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 2.599.712,00 динара. Скупштина града Суботице учествује са 48,04% у оснивачком капиталу, „АТБ СЕВЕР” А.Д. из Суботице учествује са 38,94%, док сви остали оснивачи, и то: „ЈАВНА СКЛАДИШТА” А.Д. за складиштење робе из Суботице, А.Д. „БРАТСТВО” из Суботице, „ЗОРКА-КЛОТИЛД 1904” из Суботице, „МАГНОТРОН” Д.О.О. из Суботице, А.Д. „АГРОСЕМЕ-ПАНОНИЈА” из Суботице, „PAN-TRADE” Д.О.О. из Суботице, „YUCOM” А.Д. из Доњег Таванкута и друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Суботица”, учествују са по 1,63% у оснивачком капиталу.

У привредном друштву за управљање слободном зоном запослено је четири радника.

Слободна зона „Суботица” основана је 2. јула 1996. године, Решењем Савезне владе, број Е.п.бр. 227. Решење за почетак рада, 01/3 број Д-8821/4, Слободна зона „Суботица” добила је 22. децембра 1998. године од стране Савезне управе царина.

Привредно друштво за управљање **Слободном зоном „Суботица”** имало је укупне приходе 66.484.000,00 динара, расходи износе 60.763.000,00 динара, а остварена нето добит 5.748.000,00 динара.

У односу на 2012. годину нето добит је већа за 250,40%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Нови Сад” је **„Слободна зона Нови Сад” д.о.о.** Нови Сад, ул. Хајдук Вељкова број 11, ПИБ: 104787812, матични број: 20238526.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 474.000,00 динара. Удео оснивача „ЈАВНО СКЛАДИШТЕ СЛОБОДНА

ЦАРИНСКА ЗОНА НОВИ САД” АД из Новог Сада у оснивачком капиталу друштва износи 50%, док остали оснивачи: „ПЕТАР ДРАПШИН” А.Д. - у реструктурирању из Новог Сада, и „METALS-KOMERC” д.о.о. из Новог Сада учествују са по 25% оснивачког капитала.

У овом привредном друштви запослен је један радник.

Слободна зона „Нови Сад” основана је 25. октобра 2007. године, Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-6890/2007. Поменута слободна зона почела је са радом од 21. марта 2008. године, на основу Привременог решење о давању сагласности за почетак рада Слободне зоне „Нови Сад”, број: 483-00-00101/2007-17 које је донео министар финансија, имајући у виду да је Решењем Владе дата сагласност за одређивање подручја ове слободне зоне на две локације и да су у том моменту били испуњени услови за почетак рада само на Локацији 1, а да је Локација 2 на којој се налази фабрика „ПЕТАР ДРАПШИН” А.Д. била изузета из разматрања, те да самим тим није била у функцији економска повезаност ове две локације. По провери испуњености услова за почетак рада слободне зоне на Локацији 2, Министар финансија донео је трајно решење за почетак рада ове слободне зоне број: 483-00-17/2009-01, од 23. децембра 2009. године.

Привредно друштво „Слободна зона Нови Сад” д.о.о. за управљање **Слободном зоном „Нови Сад”** имало је укупне приходе 48.686.665,00 динара, расходи износе 47.724.904,00 динара, а остварена нето добит 961.761,00 динара.

У односу на 2012. годину нето добит је мања је за 28,80%.

Смањење остварене добити у односу на 2012. годину последица је инвестиционог улагања овог предузећа у инфраструктурне радове.

Назив привредног друштва за управљање слободном зоном „ФАС Слободна зона” је **„СЗ ФАС” д.о.о. Крагујевац**, ул. Косовска број 4, ПИБ: 106270251, матични број: 20567279.

Оснивач овог привредног друштва је предузеће „ФИАТ Аутомобили Србија” д.о.о. из Крагујевца. Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 500,00 евра у динарској противвредности.

У „СЗ ФАС” д.о.о. запослен је један радник.

Слободна зона „ФАС Слободна зона” основана је 5. новембра 2009. године Решењем Владе Републике Србије, 05 број 483-7116/2009, а почела је са радом 18.12.2009. године, на основу Решења Министарства финансија о испуњености услова за почетак рада.

Привредно друштво „СЗ ФАС” д.о.о. за управљање **„ФАС Слободна зона”**, Крагујевац имало је укупне приходе 2.751.000,00 динара, расходи износе 3.308.000,00 динара, и остварен је нето губитак од 557.000,00 динара.

У односу на 2012. годину нето губитак је већи 24,07%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Шабац” је **„Слободна зона Шабац” д.о.о.** Шабац, ул. Београдски пут бб, ПИБ: 106312637, матични број: 20576049.

Оснивач Слободне зоне „Шабац” у Шапцу и привредног друштва за управљање слободном зоном је град Шабац. Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 500,00 евра у динарској противвредности.

У друштву за управљање слободном зоном запослен је један радник.

Слободна зона „Шабац” основана је 24. децембра 2009. године Решењем Владе Републике Србије, 05 број 483-8448/2009, а почела је са радом 25. фебруара 2010. године на основу привременог Решење о давању сагласности за почетак рада слободне зоне бр. 483-00-00002/2010-1. Министар финансија је дана 22. децембра 2011. године донео коначно Решење давању сагласности за почетак рада слободне зоне број: 483-00-15/2011-01.

Привредно друштво **„Слободна зона Шабац” д.о.о.** за управљање **Слободном зоном „Шабац”** имало је укупне приходе 764.000,00 динара, док расходи износе 736.000,00 динара, тако да је остварена нето добит од 28.000,00 динара.

У односу на 2012. годину нето добит је већа је за 75,00%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Ужице” је **„Слободна зона Ужице” д.о.о.** Севојно, ул. Првوماјска бб, ПИБ: 106554104, матични број: 20630051.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 3.000,00 евра, при чему сви оснивачи: град Ужице, „Ваљаоница бакра Севојно” А.Д. из Севојна и „Импол Севал Ваљаоница алуминијума” А.Д. из Севојна учествују са по 33,33% у основном капиталу предузећа.

У поменутом привредном друштву запослено је седам радника.

Слободна зона „Ужице” основана је 24. јуна 2010. године Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-4453/2010, а са радом је почела 28. септембра 2010. године, на основу Решења министра финансија о испуњености услова за почетак рада слободне зоне број: 483-00-9/2010-01.

Привредно друштво **„Слободна зона Ужице” д.о.о.** за управљање **Слободном зоном „Ужице”** имало је укупне приходе 14.641.000,00 динара, расходи износе 13.339.000,00 динара, а остварен нето добитак 1.302.000,00 динара.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Крушевац” је **„Слободна зона Крушевац” д.о.о.** Крушевац, ул. Милоша Обилића бб, ПИБ: 107508760, матични број: 20817526.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 50.000,00 динара, при чему оснивач Град Крушевац има 40%, док „НН Жира - у реструктурирању” А.Д. из Крушевца и „Trajal Корпорација” А.Д. из Крушевца учествују са по 30% у основном капиталу предузећа.

У поменутом привредном друштву запослен је један радник.

Слободна зона „Крушевац” основана је 30. маја 2012. године Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-3737/2012, а са радом је почела 28. новембра 2012. године, на основу Решења министра финансија о испуњености услова за почетак рада слободне зоне број: 483-00-00028/2012.

Привредно друштво **„Слободна зона Крушевац” д.о.о.** за управљање Слободном зоном **„Крушевац”** имало је укупне приходе 3.233.000,00 динара, док расходи износе 2.583.000,00 динара, тако да је остварен нето добитак 553.000,00 динара.

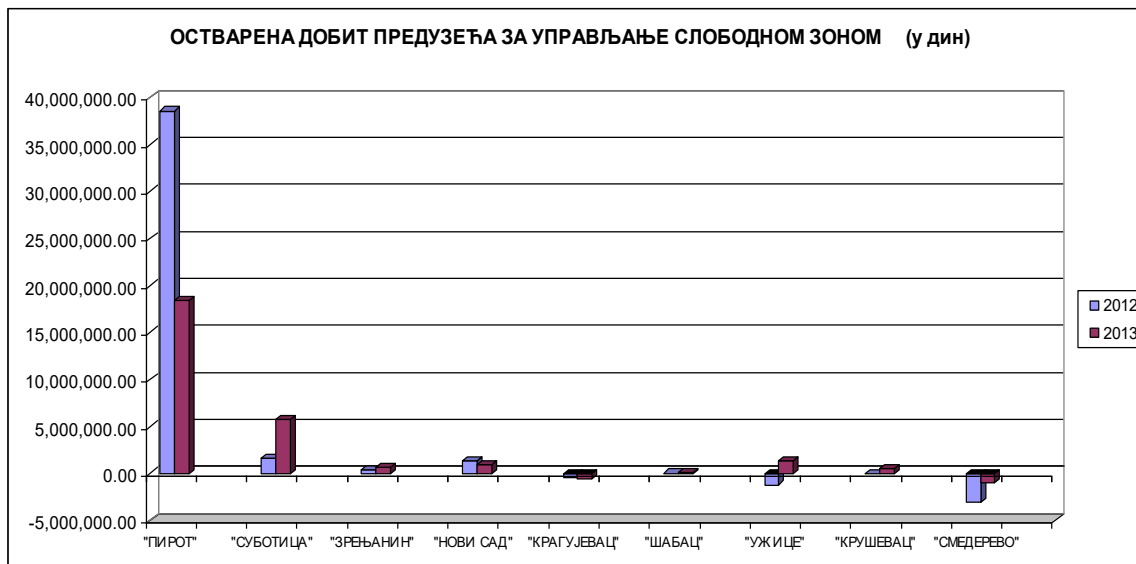
Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Смедерево” је **„Слободна зона Смедерево” д.о.о.** Смедерево, ул. Ђуре Салаја број 17, ПИБ: 107438283, матични број: 20802715.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 25.000,00 евра, при чему оснивачи Град Смедерево и предузеће „Metech” д.о.о. имају по 30% удела, док сви остали оснивачи: „Томі Trade“ д.о.о., „Mitrašinović” д.о.о., „Inter-Mehanika” д.о.о. и „Nafta” А.Д. учествују са по 10% у основном капиталу предузећа.

У поменутом привредном друштву запослен је један радник.

Слободна зона „Смедерево” основана је 20. априла 2012. године Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-00-00006/2012-01, а са радом је почела 23. јула 2012. године, на основу Решења министра финансија о испуњености услова за почетак рада слободне зоне број: 483-00-00014/2012-01.

Привредно друштво **„Слободна зона Смедерево” д.о.о.** за управљање Слободном зоном **„Смедерево”** имало је укупне приходе 2.453.000,00 динара, док расходи износе 3.519.000,00 динара, тако да је остварен нето губитак 1.066.000,00 динара.

IV Пословање корисника слободне зоне

Слободне зоне су у 2013. години имале укупно 226 корисника, од чега 126 домаћих и 100 страна. У односу на 2012. годину број корисника се повећао за 53 (30,64%).

Број запослених код корисника је 18.313 радника и у односу на 2012. годину тај број се повећао за 25,61%.

Број и структура корисника

Слободна зона „Пирот“ имала је у 2013. години 96 корисника, од чега 51 домаћих и 45 страних. У односу на 2012. годину укупан број корисника се повећао за 21 (28,00%).

Производњом се бави 12 корисника: „Тигар“ А.Д. Пирот, „Тигар Обућа“ Пирот, „Тигар Турес“ Пирот, „Тигар техничка гума“ Пирот, „Елиса Про“ Панчево и „Новадис“ Пирот, „Тигар заштитна радионица“ Пирот, „Тери Инжењеринг“ „Бест Тобако“ „Зелени пут“ „Сербпекицинг“ и „Пиротекс Трико“ Пирот, док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника зоне је 4.881 и тај број се у односу на 2012. годину повећао за 25,22%.

Слободна зона „Зрењанин“ је имала девет корисника, од чега шест домаћих и три страна. У односу на 2012. годину укупан број је остао исти.

Производњом се баве четири корисника, „Колпа” д.о.о. из Зрењанина, „Лк Арматуре” из Зрењанина, „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. и „Dat Draexlmaier Automotive GmbH” - огранак Зрењанин док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника је 2.929 и тај број се у односу на 2012. годину повећао за 765 радника (35,35%).

Слободна зона „Суботица” је имала укупно 38 корисника, од чега 16 домаћих и 22 страна. У односу на 201. годину број корисника је остао исти.

Производњом се баве пет корисника, „SIEMES” д.о.о. из Београда, „NORMA GROUP” д.о.о. „DUNKENMOTOREN” д.о.о. „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице и „SWAROVSKI SUBOTICA” д.о.о. из Суботице, док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника је 1.659 и тај број се у односу на 2012. годину повећао за 475 радника (40,12%).

Слободна зона „Нови Сад” је имала укупно 47 корисника, од чега 38 домаћих и девет страних. Сви корисници се баве складиштењем робе осим предузећа „Беларус Агропанонка” и „НИС” А.Д. која се баве производњом.

Број запослених радника код корисника је 171 и у односу на 2012. годину дошло је до повећања за 97 радника (131,08%).

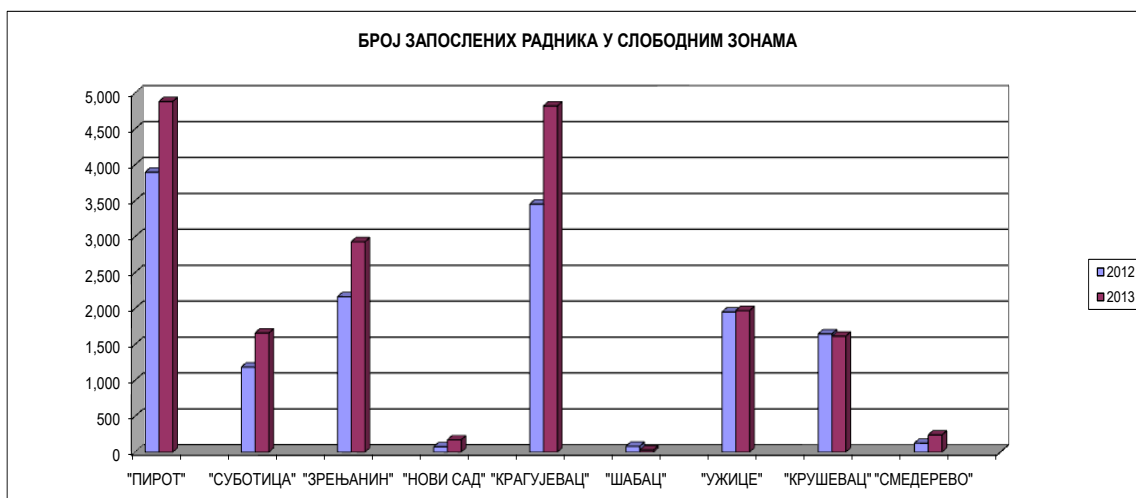
„ФАС Слободна зона”, Крагујевац је имала 11 страних корисника који се баве производњом и запошљавају 4.820 радника. У односу на 2012. годину број радника је повећан за 1.366 радника (39,55).

Слободна зона „Шабац” је имала укупно седам корисника, од чега три домаћа и четири страна. Сви корисници се баве складиштењем робе осим предузећа „СБЕ Србија” д.о.о. и запошљавају 30 радника. У односу на 2012. годину број радника је смањен за 51 радника (62,96%).

Слободна зона „Ужице” је имала девет домаћих корисника који запошљавају 1.970 радника и у односу на 2012. годину број радника се повећао за 18 радника (0,92%). Пет корисника се бави производњом, а остали услужном делатношћу.

Слободна зона „Крушевац” имала је укупно шест корисника, од чега два домаћа и четири страна. Сви корисници се баве складиштењем робе осим предузећа „Trayal Корпорација” А.Д. које се бави производњом и запошљава 1.614 радника. У односу на 2012. годину број радника је смањен за 33 радника (2,00%).

Слободна зона „Смедерево” имала је укупно три корисника, од чега једног домаћег и два страна. Сви корисници баве се производњом и запошљавају 239 радника. У односу на 2012. годину, број радника је повећан за 114 радника (91,20%).

Пословање корисника који се баве производном делатношћу

У Слободној зони „Пирот” укупна вредност реализоване производње у 2013. години износи 285.324.401,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Тигар Турес ” - 242.454.000,00 евра,
- „Тигар” А.Д. - 25.785.000,00 евра
- „Тигар Обућа” - 11.320.300,00 евра,

- „Тигар Техничка Гума” - 3.076.000,00 евра,
- „Тигар Заштитна Радионица” - 1.691.000,00 евра,
- „Новадис” - 40.527,00 евра,
- „Зелени пут” - 29.000,00 евра,
- „Тери Инжињеринг” - 359.000,00 евра,
- „Бест Тобако” - 215.907,00 евра,
- „Сербпакецинг” - 71.369,00 евра,
- „Пиротекс Трико” - 148.000,00 евра и
- „Сарлах” - 135.305,00 евра

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 18.252.515,00 евра, а учешће страног репроматеријала 152.487.678,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 10,69%, док је учешће страног репроматеријала 89,31%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 44.615.038,00 евра (15,64%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 240.655.047,00 евра (84,36%).

У односу на 2012. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 8,37%. Вредност робе пласиране на инострано тржиште већа је за 17,29%, док је вредност производње пласиране на домаће тржиште порасла за 6,64%.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна вредност реализоване производње у 2013. години износи 133.799.726,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Колпа” д.о.о. - 5.746.788,00 евра,
- „Лк Арматуре” - 805.428,00 евра,
- „DAD Draexlmaier Automotive ” д.о.о. - 76.595.022,00 евра и
- „Dat Draexlmaier Automotive GmbH ” - 50.652.488,00 евра.

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 1.399.825,00 евра, а учешће страног репроматеријала 88.913.263,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 1,55%, док је учешће страног репроматеријала 98,45%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 53.205.218,00 евра (39,08%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 82.932.713,00 евра (60,92%).

У односу на 2012. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 175,12%.

У Слободној зони „Суботица” укупна вредност реализоване производње у 2013. години износи 175.555.111,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „SIEMENS” д.о.о. - 148.049.963,00 евра
- „NORMA GROUP” д.о.о. - 17.085.162,00 евра
- „DUNKERMOTOREN” д.о.о. - 4.710.791,00 евра
- „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. - 5.688.994,00 евра
- „SWAROVSKI SUBOTICA” д.о.о. - 20.097,00 евра.

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 15.634.730,00 евра, а учешће страног репроматеријала 154.492.624,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 9,19%, док је учешће страног репроматеријала 90,81%.

Целокупна производња пласирана је на ино-тржиште.

У односу на 2012. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 29,15%.

У Слободној зони „Нови Сад” постоје два производна корисника који су остварили производњу у износу од 14.687.580,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Беларус Агропанонка” д.о.о. - 4.206.150,00 евра
- „НИС” А.Д. - 10.481.430,00 евра

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 3.558.173,00 евра, а учешће страног репроматеријала 11.018.360,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 24,41%, док је учешће страног репроматеријала 75,59%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 10.755.246,00 евра (89,11%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 1.313.708,00 евра (10,89%).

У односу на 2012. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 231,36%.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна вредност реализоване производње у 2013. години износи 1.607.234.855,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Фиат Аутомобили Србија” - 1.376.424.950,00 евра
- „JСММ АУТОМОТИВЕ” - 39.251.968,00 евра
- „MAGNETI MARELLI” - 37.563.739,00 евра
- „MAGNETI MARELLI АУТОМОТИВЕ” - 8.863.548,00 евра
- „JOHNSON CONTROLS АУТОМОТИВЕ” - 85.400.186,00 евра

- „SIGIT” - 14.768.815,00 евра
- „PMC AUTOMOTIVE” - 44.961.647,00 евра

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 386.973.534,00 евра, а учешће страног репроматеријала 1.043.558.467,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 27,05%, док је учешће страног репроматеријала 72,95%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 272.334.575,00 евра (16,94%), док укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште износи 1.415.459.861,00 евра (83,06%).

У Слободној зони „Шабач” постоји један производни корисник који је остварио производњу у износу од 566.310,00 евра.

У процесу проиводње учествовао је само инострани репроматеријал у износу од 968.241,00 евра, а целокупна производња пласирана је на инострано тржиште.

У Слободној зони „Ужице” укупна вредност реализоване производње у 2013. години износи 195.858.508,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Ваљаоница бакра” А.Д. - 88.889.552,00 евра
- „Импол Севал” А.Д. - 101.058.847,00 евра
- „Импол Севал Техника” д.о.о. - 2.308.597,00 евра
- „Атлас” д.о.о. - 3.251.019,00 евра
- „Монтајн” д.о.о. - 350.493,00 евра

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 37.603.279,00 евра, а учешће страног репроматеријала 98.443.571,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 27,64%, док је учешће страног репроматеријала 72,36%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 36.135.687,00 евра (18,45%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 159.722.821,00 евра (81,55%).

У односу на 2012. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 7,30%.

У Слободној зони „Крушевац” постоји један производни корисник који је остварио производњу у износу од 6.988.020,00 евра.

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 2.160.050,00 евра, а учешће страног репроматеријала 1.704.325,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 55,90%, док је учешће страног репроматеријала 44,10%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 3.609.350,00 евра (51,65%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 4.199.628,00 евра (60,08%). Овако исказани подаци резултат су чињенице да је производни корисник „Тгауал Корпорација” А.Д. поред вредности остварене производње у 2013. години продала и део залиха готових производа из претходне године.

У Слободној зони „Смедерево” постоје три производна корисника која су остварила производњу у износу од 10.060.712,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

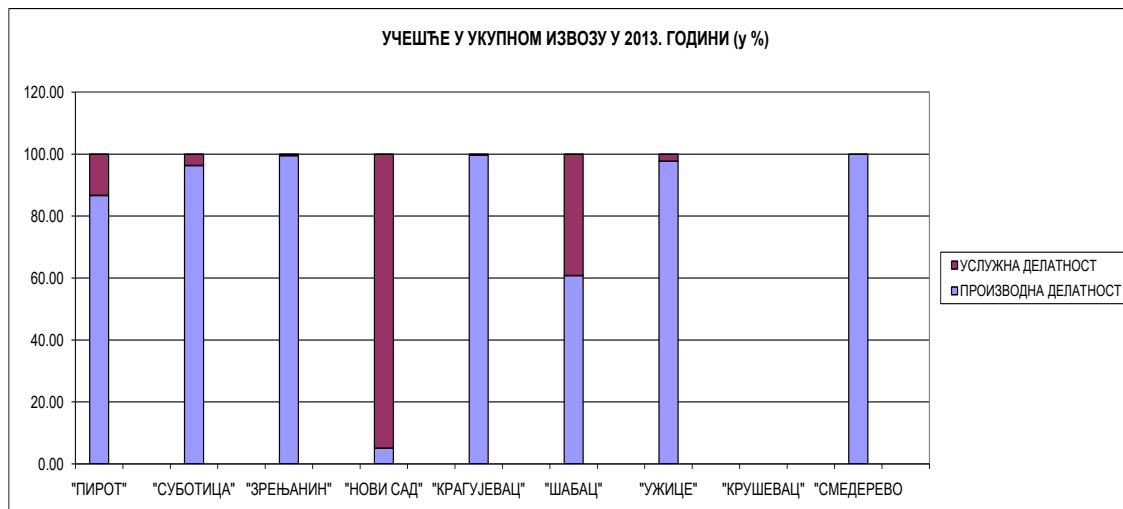
- „Metech” д.о.о. - 8.638.601,00 евра
- „Uniteh” д.о.о. - 1.343.311,00 евра
- „MS Tehnologie” д.о.о. - 78.800,00 евра

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 1.626.557,00 евра, а учешће страног репроматеријала 2.895.102,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 35,97%, док је учешће страног репроматеријала 64,03%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 492.512,00 евра (4,90%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 9.568.200,00 евра (95,10%).

Остварени приходи и расходи корисника који се баве производном делатношћу

У Слободној зони „Пирот” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2013. години приходе у износу од 36.173.290.000,00 динара, расходи износе 31.319.373.000,00 динара, а остварена добит износи 4.853.917.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Турес” из Пирота имало је приходе 30.508.692.000,00 динара, расходи износе 24.450.867.000,00 динара, а остварена добит износи 6.057.825.000,00 динара.

Предузеће „Тигар” А.Д. из Пирота имало је приходе 3.121.205.000,00 динара, расходи износе 3.794.186.000,00 динара, а остварени губитак износи 672.981.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Обућа” из Пирота имало је приходе 1.347.296.000,00 динара, расходи износе 1.689.718.000,00 динара, а остварени губитак износи 342.422.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Инкон” из Пирота имало је приходе 151.497.000,00 динара, расходи износе 171.221.000,00 динара, а остварени губитак износи 19.724.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Техничка Гума” из Пирота имало је приходе 339.871.000,00 динара, расходи износе 526.751.000,00 динара, а остварени губитак износи 186.880.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Заштитна Радионица” из Пирота имало је приходе 194.555.000,00 динара, расходи износе 195.531.000,00 динара, а остварени губитак износи 976.000,00 динара.

Предузеће „Новадис” из Пирота имало је приходе 13.509.000,00 динара, расходи износе 12.988.000,00 динара, а остварена добит износи 521.000,00 динара.

Предузеће „Зелени Пут” из Панчева имало је приходе 3.575.000,00 динара, расходи износе 3.172.000,00 динара, а остварена добит износи 403.000,00 динара.

Предузеће „Пиротекс Трико” из Пирота имало је приходе 42.995.000,00 динара, расходи износе 42.822.000,00 динара, а остварена добит износи 173.000,00 динара.

Предузеће „Бобком” из Пирота имало је приходе 2.301.000,00 динара, расходи износе 2.228.000,00 динара, а остварена добит износи 73.000,00 динара.

Предузеће „Тери Инжењеринг” из Пирота имало је приходе 447.794.000,00 динара, расходи износе 429.889.000,00 динара, а остварена добит износи 17.905.000,00 динара.

У Слободној зони „Зрењанин” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2013. години приходе у износу од 10.497.871.554,00 динара, расходи износе 10.440.123.114,00 динара, а остварена добит износи 57.748.440,00 динара.

Предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина остварило је добит у износу од 41.919.595,00 динара. Укупни приходи су били 796.007.941,00 динара, а расходи 754.088.266,00 динара.

Предузеће „Лк Арматуре” из Зрењанина имало је приходе 91.931.144,00 динара, расходи износе 79.262.899,00 динара, а остварена добит износи 12.568.198,00 динара.

Предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. из Зрењанина имало је приходе 4.559.698.906,00 динара, расходи износе 4.557.217.813,00 динара, а остварена добит износи 2.481.093,00 динара.

Предузеће „Dat Draexlmaier Automotive GmbH ”- огранак Зрењанин имало је приходе 5.050.233.563,00 динара, расходи износе 5.049.554.136,00 динара, а остварена добит износи 679.427,00 динара.

У Слободној зони „Суботица” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2013. години приходе у износу од 6.033.840.767,00 динара, расходи износе 6.489.130.974,00 динара, а остварени губитак износи 455.290.207,00 динара.

Предузеће „SIEMENS” из Београда имало је приходе 1.818.308.767,00 динара, расходи износе 1.642.393.974,00 динара, а остварена добит износи 175.914.793,00 динара.

Предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. из Суботице имало је приходе 621.636.000,00 динара, расходи износе 593.131.000,00 динара, а остварени добитак износи 28.505.000,00 динара.

Предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. из Суботице имало је приходе 2.513.223.000,00 динара, расходи износе 3.060.208.000,00 динара, а остварени губитак износи 546.985.000,00 динара.

Предузеће „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице имало је приходе 1.051.507.000,00 динара, расходи износе 1.159.237.000,00 динара, а остварени губитак износи 107.730.000,00 динара.

Предузеће „SWAROVSKI SUBOTICA” д.о.о. из Суботице имало је приходе 29.166.000,00 динара, расходи износе 34.161.000,00 динара, а остварени губитак износи 4.995.000,00 динара.

У Слободној зони „Нови Сад” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2013. години приходе у износу од 341.596.122,00 динара, расходи износе 338.574.615,00 динара, а остварени добитак износи 3.021.507,00 динара.

Предузеће „Беларус Агропанонка” д.о.о. имало је приходе 339.763.471,00 динара, расходи износе 336.945.526,00 динара, а остварена добит 2.817.945,00 динара.

Предузеће „НИС” А.Д. имало је приходе 1.832.651,00 динара, расходи износе 1.629.089,00 динара, а остварена добит 203.562,00 динара.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2013. години приходе у износу од 213.086.356.134,00 динара, расходи износе 211.474.498.415,00 динара, а остварена добит износи 1.611.857.719,00 динара.

У Слободној зони „Шабац” производни корисник „СБЕ Србија” д.о.о. имао је приходе у износу од 120.421.000,00 динара, расходи износе 150.478.000,00 динара, а остварени губитак 30.057.000,00 динара.

У Слободној зони „Ужице” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2013. години приходе у износу од 23.398.125.000,00 динара, расходи износе 23.059.713.000,00 динара, а остварен добитак износи 338.412.000,00 динара.

Предузеће „Ваљаоница бакра” А.Д. остварило је добитак у износу од 22.269.000,00 динара. Укупни приходи су били 9.462.281.000,00 динара, а расходи 9.440.012.000,00 динара.

Предузеће „Импол Севал” А.Д. остварило је добитак у износу од 267.415.000,00 динара. Укупни приходи су били 12.077.062.000,00 динара, а расходи 11.809.647.000,00 динара.

Предузеће „Импол Севал Техника” д.о.о. остварило је добитак у износу од 15.616.000,00 динара. Укупни приходи су били 400.277.000,00 динара, а расходи 384.664.000,00 динара.

Предузеће „Атлас” д.о.о. остварило је добитак у износу од 993.000,00 динара. Укупни приходи су били 393.953.000,00 динара, а расходи 392.960.000,00 динара.

Предузеће „Монтајн” д.о.о. остварило је добитак у износу од 173.000,00 динара. Укупни приходи су били 36.324.000,00 динара, а расходи 36.151.000,00 динара.

У Слободној зони „Крушевац” производни корисник „Trayal Корпорација” А.Д. имао је приходе у износу од 2.083.136.000,00 динара, расходи износе 2.978.470.000,00 динара, а остварени губитак 895.334.000,00 динара.

У Слободној зони „Смедерево” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2013. години приходе у износу од 1.186.514.000,00 динара, расходи износе 1.132.400.000,00 динара, а остварен добитак износи 54.114.000,00 динара.

Предузеће „Metech” д.о.о. остварило је добитак у износу од 76.323.000,00 динара. Укупни приходи су били 1.020.858.000,00 динара, а расходи 944.535.000,00 динара.

Предузеће „Unitex” д.о.о. остварило је губитак у износу од 27.057.000,00 динара. Укупни приходи су били 137.766.000,00 динара, а расходи 164.823.000,00 динара.

Предузеће „MS Tehnologie” д.о.о. остварило је добитак у износу од 4.848.000,00 динара. Укупни приходи су били 27.890.000,00 динара, а расходи 23.042.000,00 динара.

**Стање потраживања и обавеза корисника
који се баве производном делатношћу**

У Слободној зони „Пирот” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 8.517.170.000,00 динара, а укупне обавезе су 7.824.963.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 3.477.253.000,00 динара, а обавезе 4.205.347.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 5.039.917.000,00 динара, а обавезе 3.620.156.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Турес” износе 5.694.642.000,00 динара, а укупне обавезе су 4.723.838.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 931.838.000,00 динара, а обавезе 1.666.216.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 4.762.804.000,00 динара, а обавезе 3.057.622.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар” А.Д. износе 2.064.288.000,00 динара, а укупне обавезе су 1.099.362.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.847.437.000,00 динара, а обавезе 622.286.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 217.051.000,00 динара, а обавезе износе 477.076.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Обућа” износе 268.390.000,00 динара, а укупне обавезе су 715.987.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 266.744.000,00 динара, а обавезе 714.581.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.646.000,00 динара, а обавезе износе 1.406.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Инкон” износе 34.530.000,00 динара, а укупне обавезе су 20.413.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 34.530.000,00 динара, а обавезе 20.413.000,00 динара. На ино-тржишту нема потраживања и обавеза.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Техничка Гума” износе 112.943.000,00 динара, а укупне обавезе су 947.638.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 106.586.000,00 динара, а обавезе 938.586.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 6.357.000,00 динара, а обавезе износе 9.052.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Заштитна Радионица” износе 116.084.000,00 динара, а укупне обавезе су 199.475.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 96.006.000,00 динара, а обавезе 186.658.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 20.078.000,00 динара, а обавезе износе 12.817.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Новадис” износе 1.887.000,00 динара, а укупне обавезе су 5.572.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе

222.000,00 динара, а обавезе 1.410.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.665.000,00 динара, а обавезе 4.162.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Бобком” износе 195.000,00 динара, а укупне обавезе су 57.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 10.000,00 динара, а обавезе 57.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 185.000,00 динара, а обавезе нема.

Укупна потраживања предузећа „Зелени пут” износе 121.000,00 динара, а укупне обавезе су 643.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 121.000,00 динара, а обавезе 643.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања и обавезе нема.

Укупна потраживања предузећа „Пиротекс Трико” износе 4.147.000,00 динара, а укупне обавезе су 6.035.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 4.147.000,00 динара, а обавезе 6.035.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања и обавезе нема.

Укупна потраживања предузећа „Тери инжењеринг” износе 224.090.000,00 динара, а укупне обавезе су 111.978.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 193.959.000,00 динара, а обавезе 53.957.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 30.131.000,00 динара, а обавезе 58.021.000,00 динара.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 2.161.765.217,00 динара, а укупне обавезе су 2.770.672.105,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.086.412.058,00 динара, а обавезе износе 147.593.338,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.075.353.159,00 динара, а обавезе 2.623.078.766,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Колпа” д.о.о. износе 188.285.427,00 динара, а укупне обавезе су 221.624.482,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 23.269.309,00 динара, а обавезе 20.306.968,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 165.016.118,00 динара, а обавезе 201.317.514,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Лк Арматуре” износе 13.085.813,00 динара, а укупне обавезе су 5.938.244,00 динара. На домаћем тржишту нема потраживања, а обавезе износе 472.965,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 13.085.813,00 динара, а обавезе 5.465.279,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. износе 429.278.004,00 динара, а укупне обавезе су 76.983.150,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 125.350.032,00 динара, а обавезе износе 19.467.798,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 303.927.972,00 динара, а обавезе 57.515.351,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Dat Draexlmaier Automotive GmbH ” - огранак Зрењанин износе 1.531.115.973,00 динара, а укупне обавезе су 2.466.126.229,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 937.792.717,00 динара, а обавезе износе 107.345.607,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 593.323.256,00 динара, а обавезе 2.358.780.622,00 динара.

У Слободној зони „Суботица” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 583.801.510,00 динара, а укупне обавезе су 1.146.698.878,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 17.391.093,00 динара, а обавезе 135.147.228,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 566.407.417,00 динара, а обавезе 1.011.551.650,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „SIEMENS” д.о.о. износе 1.387.396,00 динара, а укупне обавезе су 42.015.599,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.384.396,00 динара, а обавезе 31.168.441,00 динара. На ино-тржишту потраживања нема, а обавезе износе 10.847.158,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „DUNKERMOTOREN” д.о.о. износе 23.498.000,00 динара, а укупне обавезе су 242.995.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 597.000,00 динара, а обавезе износе 5.285.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 22.901.000,00 динара, а обавезе износе 237.710.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „NORMA GROUP” д.о.о. износе 380.917.406,00 динара, а укупне обавезе су 499.520.597,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 54.087,00 динара, а обавезе 34.630.328,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 380.863.319,00 динара, а обавезе износе 464.890.269,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. износе 162.905.708,00 динара, а укупне обавезе су 329.190.282,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 262.610,00 динара, а обавезе 55.727.359,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 162.643.098,00 динара, а обавезе 273.462.923,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „SWAROVSKI SUBOTICA” д.о.о. износе 15.093.000,00 динара, а укупне обавезе су 32.977.400,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 15.093.000,00 динара, а обавезе 8.336.100,00 динара. На ино-тржишту потраживања нема, а обавезе износе 24.641.300,00 динара.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 16.950.057.625,00 динара, а укупне обавезе су 44.007.321.558,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 8.238.671.216,00 динара, а обавезе 10.150.893.525,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 8.711.386.409,00 динара, а обавезе 33.856.428.033,00 динара.

У Слободној зони „Шабач” укупна потраживања корисника који се бави производном делатношћу износе 9.574.000,00 динара, а обавезе 90.658.000,00 динара.

У Слободној зони „Ужице” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 2.589.463.000,00 динара, а укупне обавезе су 2.837.636.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 957.305.000,00 динара, а обавезе 1.024.384.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.632.158.000,00 динара, а обавезе 1.813.252.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Ваљаоница бакра” АД износе 1.655.286.000,00 динара, а укупне обавезе су 879.061.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 649.219.000,00 динара, а обавезе 678.772.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.006.067.000,00 динара, а обавезе 200.289.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Импол-Севал” АД износе 715.993.000,00 динара, а укупне обавезе су 1.731.902.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 113.137.000,00 динара, а обавезе износе 203.944.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 602.856.000,00 динара, а обавезе износе 1.527.958.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Импол Севал Техника” д.о.о. износе 32.498.000,00 динара, а укупне обавезе су 72.716.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 31.258.000,00 динара, а обавезе 68.737.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.240.000,00 динара, а обавезе износе 3.979.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Атлас” д.о.о. износе 19.359.000,00 динара, а укупне обавезе су 45.146.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 6.110.000,00 динара, а обавезе 31.116.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 13.249.000,00 динара, а обавезе 14.030.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Монтајн” д.о.о. износе 1.279.000,00 динара, обавезе 12.893.000,00 динара. Потраживања овог предузећа су са домаћег тржишта док иностраних потраживања нема.

У Слободној зони „Крушевац” укупна потраживања корисника који се бави производном делатношћу износе 1.385.402.261,00 динара, а обавезе 2.494.144.376,00 динара.

У Слободној зони „Смедерево” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 295.317.000,00 динара, а укупне обавезе су 146.611.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Metech” д.о.о. износе 101.278.000,00 динара, а укупне обавезе су 26.649.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Unitex” д.о.о. износе 166.149.000,00 динара, а укупне обавезе су 96.920.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „MS Tehnologie” д.о.о. износе 27.890.000,00 динара, а укупне обавезе су 23.042.000,00 динара.

Пословање корисника који се баве услужним делатностима

Поред корисника који се баве производном делатношћу, у свакој слободној зони постоје и корисници који се баве услужним делатностима, пре свега трговином. Ови корисници доприносе максималном искоришћењу расположивих капацитета сваке слободне зоне. Дobar пример позитивног утицаја поменутих корисника, на пословање слободне зоне имамо у Слободној зони „Нови Сад”, где друштво за управљање овом слободном зоном, баш захваљујући корисницима који се баве услужним делатностима, остварује добре резултате пословања.

У Слободној зони „Пирот” корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 20.363.489,00 евра.

Укупна вредност робе коју су корисници који се баве услужним делатностима извезли у иностранство износи 36.912.706,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 53.341,00 евра, односно 0,26% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

У Слободној зони „Зрењанин” корисници који се баве услужним делатностима унели су из иностранства у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 987.467,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 869.212,00 евра, односно 88,02% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 153.408,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У Слободној зони „Суботица” корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 12.841.890,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 6.582.528,00 евра, односно 51,26% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Пласмана робе на тржиште Републике Србије није било.

У Слободној зони „Нови Сад” корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 41.955.243,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 20.610.425,00 евра, односно 49,12% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 23.966.905,00 евра, односно 57,12% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац корисници који се баве услужном делатношћу унели су у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 64.510.953,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије (у оквиру слободне зоне) износи 62.790.409,00 евра, односно 97,33% од укупне вредности робе унете у слободну зону.

У Слободној зони „Шабац” корисници који се баве услужним делатностима унели су из иностранства у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 2.794.311,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 365.169,00 евра, односно 13,07% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 1.562.001,00 евра, односно 55,90% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 867.141,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У Слободној зони „Ужице” није било корисника који се баве услужном делатношћу.

У Слободној зони „Крушевац” корисници који се баве услужним делатностима унели су из иностранства у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 771.455,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 99.035,00 евра, односно 12,84% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 524.795,00 евра, односно 68,03% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 147.625,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У Слободној зони „Смедерево” није било корисника који се баве услужном делатношћу.

Табеларни приказ података који достављамо у прилогу чини саставни део овог извештаја.

Резиме

Укупни резултати пословања слободних зона у Републици Србији у 2013. години бележе раст у односу на 2012. годину. Овај раст резултат је пре свега значајног пораста укупног промета роба и услуга оствареног у „ФАС Слободна зона” Крагујевац, Слободној зони „Зрењанин” и Слободној зони „Суботица”.

Укупна вредност реализованог промета роба и услуга већа је за 97,44%. На ово повећање утицао је раст вредности увоза робе, извоза и пласмана робе на тржиште Републике Србије, као и вредност пружених услуга у слободној зони. Вредност увоза робе је у односу на 2012. годину већа за 55,55%, при чему је увоз репроматеријала већи за 57,18%, а увоз готових производа за 39,32%. **Извоз и пласман робе на тржиште Републике Србије, као и вредност пружених услуга у слободној зони порасли су у односу на 2012. годину за 99,77%.** Напомињемо да је извоз робе у 2013. години већи у односу претходну годину за значајних 143,15%.

Извоз робе произведене у слободним зонама већи је за 154,96% у односу на 2012. годину, док је извоз стране робе, која је ускладиштена а затим извезена, већи за 7,16%. У укупно оствареном извозу учешће робе произведене у слободним зонама износи 96,48%. Учешће стране робе, која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободних зона износи 3,52% и овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Из Републике Србије у 2013. години извезено је робе у вредности од око 10.999.000.000,00 евра¹. **Учешће извоза робе из слободних зона у укупном извозу Републике Србије у 2013. години износило је 19,68% (2.164.558.008,00 евра),** што представља пораст од 9,61% у односу на 2012. годину.

¹ Према подацима Агенције за промоцију и страна улагања

Истичемо да се предузећа, корисници слободних зона, „Фиат Аутомобили Србија”, „Ваљаоница бакра”, „Тигар Турес”, „Импол Севал” и „SIMENS”, налазе на листи петнаест највећих извозника из Републике Србије у 2013. години.

Промет услуга у слободним зонама повећан је за 99,77%. Највећи раст промета услуга забележен је у „ФАС Слободна зона” Крагујевац у износу од 1.178,16%, док је Слободна зона „Шабац” забележила највећи пад у посматраној категорији у износу од 69,38%.

Пружене услуге се првенствено односе на издавање пословног, производног и складишног простора као и на остале логистичке услуге које се пружају корисницима слободних зона.

Привредно друштво за управљање Слободном зоном „Пирот” које својим корисницима, поред издавања простора, пружа и комплетне логистичке услуге, остварило је промет услуга у износу од 2.219.460,00 евра. Међутим, имајући у виду да ова слободна зона кроз ниже цене својих услуга тежи да привуче нове кориснике промет услуга мањи је за 8,63% у односу на 2012. годину.

Такође, добар пример је и Слободна зона „Нови Сад”. Наиме, поменута слободна зона, која је током 2012. године инвестирала у изградњу пословног, производног и складишног простора, својим корисницима пружа читав сет логистичких услуга и по том основу остварује добре резултате пословања.

Укупна вредност производње у слободним зонама у односу на 2012. годину већа је за значајних 170,23%. У свим слободним зонама забележен је раст вредности остварене производње. Највећи раст производње забележен је у „ФАС Слободна зона” Крагујевац. Обим производње у овој зони већи је за 512,33% у односу на претходну годину.

Значајно је истаћи да је дошло до **пораста учешћа домаћег репроматеријала у укупно утрошеном репроматеријалу за 260,17% у односу на 2012. годину.**

Такође, веома је важно нагласити да домаћи репроматеријал учествује са **23,11%** у укупном репроматеријалу који је коришћен за потребе производног процеса, што је за **5,64% више** у односу на 2012. годину.

Број запослених који раде у слободним зонама износи 18.313 радника и у односу на 2012. годину повећао се за **25,61%.**

Обим инвестиционих улагања мањи је за 73,81% у односу на 2012. годину. Највеће инвестиционо улагање реализовано је у „ФАС Слободна зона” Крагујевац у износу од 158.802.911,00 евра (80,25% укупних инвестиционих улагања у свим слободним зонама).

Нижи годишњи износ инвестиција у 2013. години у односу на 2012. годину, објашњава се чињеницом да је започети инвестициони циклус у 2012. години, пре свега у изградњу производних објеката у слободним зонама, заокружен, те је у 2013. години претежно инвестирано у набавку савремене технологије.

Међутим, важно је истаћи да се током 2014. године и почетком 2015. године очекују значајне инвестиционе активности, пре свега у Слободној зони „Пирот” где компанија „Тигар Турес” (100% власништво „Michelin”) треба да инвестира 215.000.000,00 евра у проширење производних капацитета са садашњих 8.000.000 гума годишње на 12.000.000 гума. Такође, у поменутом периоду очекује се у Слободној зони „Суботица” реализација инвестиције компаније „SWAROVSKI SUBOTICA” д.о.о. која треба да инвестира у изградњу производног простора и набавку опреме износ од 14.500.000,00 евра.

Привредна друштва за управљање слободним зонама у 2013. години остварила су лошије пословне резултате у односу на 2012. годину. Тачније, нето добит смањена је за 30,23%. Ово смањење нето добити резултат је, пре свега, пада прихода привредних друштава за управљање слободним зонама проузрокованих тежњом истих да кроз ниже цене услуга задрже постојеће и привуку нове кориснике.

У вези са напред наведеним, привредно друштво за управљање Слободном зоном „Пирот” имало је пад остварене добити за 52,40% у односу на 2012. годину.

Такође, привредно друштво „СЗ ФАС” д.о.о. остварило је нето губитак који је у односу на 2012. годину већи за 24,07%. Напомињемо, да остваривање добити није приоритет овог привредног друштва, већ је приоритет стварање услова за заокруживање процеса производње у оквиру ове слободне зоне, кроз привлачење највећег броја коопераната предузећа „Фиат Аутомобили Србија” у ову слободну зону.

Број корисника у слободним зонама у 2013. години повећан је за 30,64% у односу на 2012. годину. У 2013. години забележен је пораст домаћих корисника слободних зона за 37 корисника, односно 41,57%.

Закључак

Анализом Извештаја о пословању за 2013. годину, које су доставила привредна друштва за управљање слободним зонама, може се закључити да постоји позитиван тренд у најзначајнијим економским категоријама у односу на 2012. годину, и то: раст обима производње, вредности извоза робе произведене у слободној зони и броја запослених радника.

Истичемо да је у **2013. години вредност индустријске производње у Републици Србији већа за 6,3% у односу на претходну годину², док слободне зоне бележе раст обима производње за 170,23% у односу на 2012. годину.**

Такође, у **укупном извозу робе из Републике Србије слободне зоне учествовале су са 10,07% у претходној години, а у 2013. години са 19,68%.**

Концепцијски посматрано, слободне зоне постављене су као генератори развоја појединих подручја и региона земље. Слободне зоне омогућавају најбрже привлачење инвестиција у нову опрему и осавремењавање производних процеса што је кључна претпоставка за побољшање конкурентности и постизање већег извоза.

Управа за слободне зоне почела је са радом у децембру 2008. године и у том моменту су функционисале три слободне зоне. Данас по решењу Владе имамо 13 слободних зона, од чега три још нису почеле са радом, с обзиром да решење за почетак рада доноси министар надлежан за послове финансија на предлог комисије која на захтев слободне зоне проверава испуњеност услова за почетак рада и свој предлог доставља министру. У 2009. години је функционисало шест слободних зона, у 2010. и 2011. години седам, а у 2012. и 2013. години девет.

У 2009. години је дошло до стагнације у раду слободних зона, имајући у виду светску економску кризу. Међутим, и те године пад индустријске производње у Републици Србији износио је 12,10%, док је пад производње у слободним зонама износио 3,14%. Такође, извоз робе из Републике Србије био је мањи за 24,00%, док је извоз робе произведене у слободним зонама био мањи за 6,56%. Оно што је веома битно је да и те године у слободним зонама нико није отпуштен од радника и да су сачувана сва радна места.

У 2010. години укупна вредност производње у слободним зонама у односу на 2009. годину порасла је за 71%, извоз је био већи за 30%, учешће домаћег репроматеријала у укупно утрошеном репроматеријалу за 290%, а обим инвестиционих улагања био је три пута већи.

У 2011. години укупна вредност производње у слободним зонама у односу на 2010. годину порасла је за 50%, извоз робе произведене у зони је био већи за

² Према подацима Републичког завода за статистику

68%, учешће домаћег репроматеријала у укупно утрошеном репроматеријалу за 260%, а обим инвестиционих улагања био је три пута већи (387.284.139,00 евра).

У овом периоду четири слободне зоне су прошириле подручје, делом због доласка нових инвеститора, а делом због нових инвестиција и проширења производње постојећих корисника зоне. Као резултат развоја ових зона у 2011. години имали смо укупно 8.000 запослених у слободним зонама.

У 2012. години проширене су још две слободне зоне. Имајући у виду да нова проширења постојећих слободних зона више нису била могућа, на захтев нових инвеститора (неки инвеститори у споразуму потписаним са Владом инсистирали су да раде у режиму слободне зоне) у 2012. години су формиране четири нове слободне зоне. Укупна вредност производње у односу на 2011. годину порасла је за 38,79%, извоз робе произведене у зони је био већи за 64,63%, учешће домаћег репроматеријала у укупно утрошеном репроматеријалу за 153,59%, а обим инвестиционих улагања био је већи за 95,10% (755.605.532,00 евра). Такође, број запослених повећао се за 83,87%.

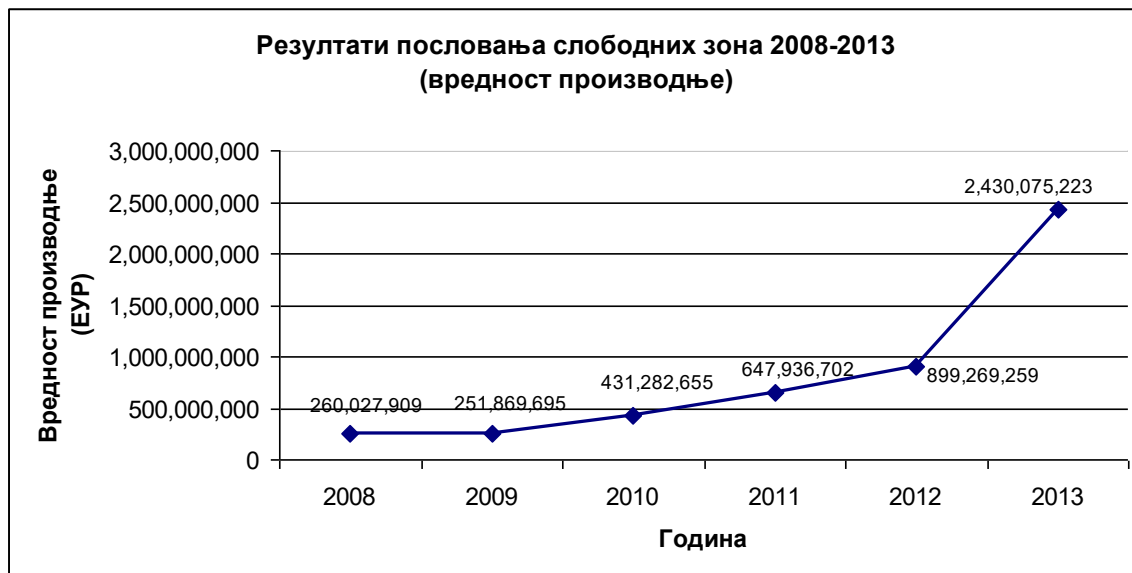
У 2013. години проширене су две слободне зоне. Укупна вредност производње у односу на 2012. годину порасла је за 170,23%, извоз робе произведене у зони је био већи за 154,96%, учешће домаћег репроматеријала у укупно утрошеном репроматеријалу за 260,17%, обим инвестиционих улагања био је мањи за 73,81% , али се број запослених повећао за 25,61%.

Развој слободних зона у претходних пет година и раст у свим наведеним економским категоријама најбоље се види из приложених графикана.

Вредност оствареног промета у слободним зонама у периоду од 2008. до 2013. године, приказан је следећим графиконом.

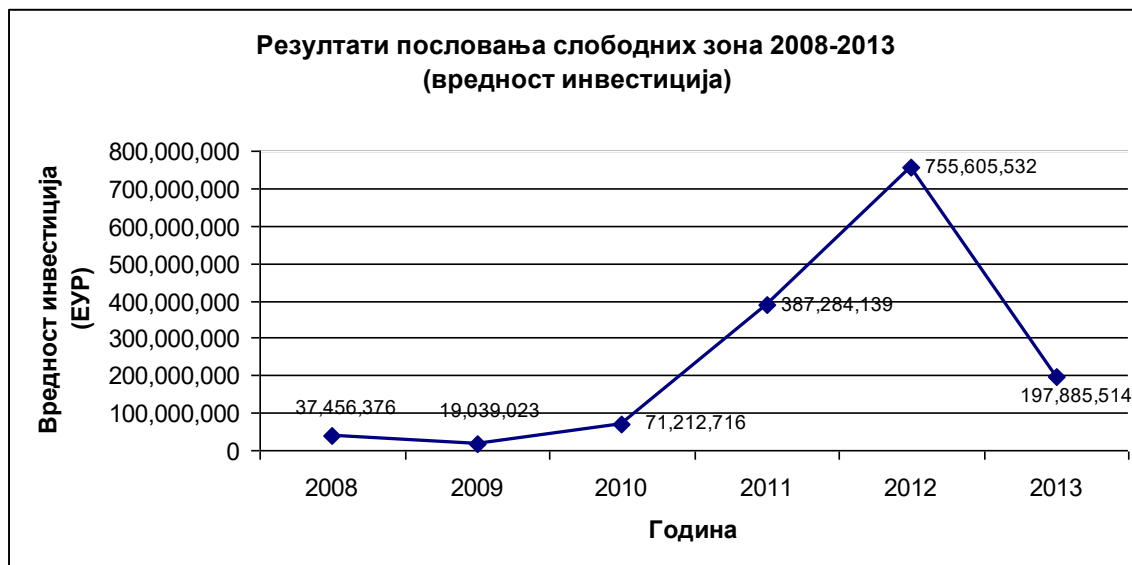
Вредност остварене производње у слободним зонама у периоду од 2008. до 2013. године, приказана је следећим графиконом.

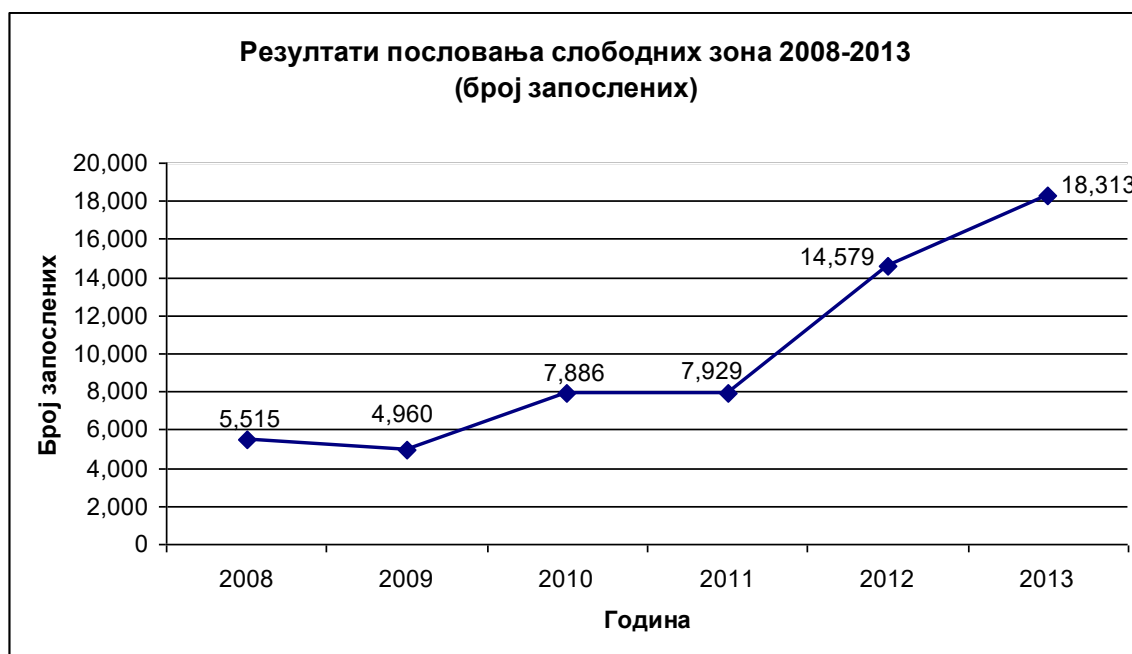
Вредност извоза из слободних зона у периоду од 2008. до 2013. године, приказана је следећим графиконом.

Вредност инвестиционог улагања у слободним зонама у периоду од 2008. до 2013. године, приказана је следећим графиконом.

Укупан број запослених радника у слободним зонама у периоду од 2008. до 2013. године, приказана је следећим графиконом.

Имајући у виду да у Републици Србији већ постоји 13 слободних зона мишљења смо да у наредном периоду првенствено треба радити на привлачењу нових инвеститора у постојеће слободне зоне и у складу са захтевима и потребама ићи на проширење подручја слободних зона које већ функционишу.

Такође, потребно је радити на изменама и допунама Уредбе о близим критеријумима за оцену економске оправданости одређивања подручја слободне зоне („Службени гласник РС”, број 69/06), којима би се критеријуми за оцену економске оправданости одређивања подручја слободне зоне додатно поопштрили, нарочито у погледу обима инвестиционих улагања и броја новозапослених радника. Наведене мере би имале за резултат смањење притиска на формирање нових слободних зона, нарочито оних у којима би радили произвођачи који већ раде на територији Републике Србије.

Истовремено, потребно је радити и на изменама и допунама Правилника о облику и садржини извештаја о пословању слободних зона („Службени гласник РС”, број 70/06) којима би образац извештаја био усклађен са потребом вршења детаљније анализе пословања корисника слободних зона и утицаја њиховог пословања на привреду Републике Србије.

Влада је у марту 2011. године усвојила Стратегију развоја слободних зона у Републици Србији за период од 2011. до 2016. године („Службени гласник РС”, број 22/11), која представља први стратешки развојни документ из области развоја слободних зона који на конзистентан и целовит начин дефинише основне развојне правце слободних зона и начине њиховог остваривања у наредним годинама. Један од најважнијих разлога доношења стратегије је тај што дотадашњи развој слободних зона није испунио очекивања. У великој мери на ово су утицали укупни услови пословања у слободним зонама Републике Србије, у односу на услове пословања у слободним зонама суседних земаља, где се пре свега мисли на пореске олакшице, царинску процедуру, као и подстицајне мере локалне самоуправе.

Имајући у виду да царинска ослобођења за кориснике слободне зоне све више губе на значају, наметнула се потреба за увођењем додатних стимулативних мера које би слободним зонама омогућиле даљи просперитет. Под додатним стимулативним мерама, пре свега се мисли на пореске олакшице за кориснике слободних зона, као и подстицајне мере локалне самоуправе.

Управа за слободне зоне је у складу са акционим планом наведене Стратегије иницирала измене Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом и без права на одбитак претходног пореза, Закона о порезу на добит правних лица, као и Закона о порезу на додату вредност.

Истичемо да је 2. новембра 2011. године ступио на снагу Правилник о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом и без права на одбитак претходног пореза („Службени гласник РС”, број 79/11), којим је прописано да су корисници слободних зона ослобођени од плаћања ПДВ-а на потрошњу енергената у слободним зонама.

Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, број 101/11), који је ступио на снагу 7. јануара 2012.

године, а почео да се примењује од 1. фебруара 2012. године, уведен је нови порески подстицај за кориснике слободних зона који се баве производном делатношћу у смислу умањења обрачунатог пореза на добит правних лица у износу од 100% за добит остварену обављањем производне делатности у слободној зони.

Међутим, Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, број 119/12), који је ступио на снагу 15. децембра 2012. године, поменути порески подстицаји су укинута, што је код већине корисника слободних зона протумачено као правна несигурност, имајући у виду да овај порески подстицај није ни почео да се примењује.

Такође, Законом о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, број 119/12), који је почео да се примењује од 1. јануара 2013. године, прописано је, између осталог, и да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга у слободној зони, а за које би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра односно услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне.

С тим у вези, министар надлежан за послове финансија и привреде донео је Правилник о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Службени гласник РС”, број 120/12) који је ступио на снагу 1. јануара 2013. године.

На овај начин отклоњени су недостаци примене ПДВ-а у слободним зонама, што се пре свега односило на обављање промета робе и услуга у слободној зони (пословна сарадња предузећа „Фиат Аутомобили Србија” са кооперантима у оквиру слободне зоне).

Поменути порески подстицаји за кориснике слободних зона су већ дали резултате, али сматрамо да би ти ефекти били далеко бољи да Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица поменути порески подстицај није укинут.

Такође, локална самоуправа може стимулативним мерама значајно утицати на развој слободних зона. Закон о слободним зонама потенцира активно учешће органа локалне самоуправе као могућег оснивача слободне зоне и такође пружа могућност да локална самоуправа даје додатне подстицајне мере за пословање у оквиру слободне зоне. У том смислу се, код оснивања слободне зоне, обавезно тражи мишљење органа локалне самоуправе о оправданости оснивања исте. Оснивање слободне зоне треба да се базира на реалним могућностима, а не само на жељи органа локалне самоуправе или регионалних органа, да на својој територији поседују слободну зону. Сходно својим овлашћењима, локална самоуправа може да донесе одлуку о погодностима за изградњу објеката и инфраструктуре на подручју слободне зоне, да омогући обезбеђење грађевинских и употребних дозвола по убрзаном поступку, као и да елиминише сва друга административна одуговлачења. У нашој пракси добра сарадња органа локалне самоуправе са слободним зонама присутна је у Пироту и Ужицу, где су органи локалне самоуправе донели низ

одлука о стимулативним мерама за пословање у оквиру слободне зоне. Остале слободне зоне, бар за сада, немају подршку органа локалне самоуправе у погледу одређених повластица.

С тим у вези, веома је важно да Управа за слободне зоне, активно учествује у реализацији дела акционог плана Стратегије развоја слободних зона Републике Србије за период од 2011-2016. године који се односи на усвајање подстицајних мера од стране локалних самоуправа за кориснике слободних зона.

Предлог мера

Ради реализације закључка овог извештаја, а у складу са усвојеном Стратегијом развоја слободних зона у Републици Србији за период од 2011. до 2016. године, неопходно је радити на даљој реализацији акционог плана који је дефинисан овом стратегијом нарочито у погледу сарадње Управе за слободне зоне са представницима локалних самоуправа са циљем усвајања подстицајних мера за кориснике слободних зона на чијој територији постоје слободне зоне.

Прилог: табела x 7